

PLAN OGÓLNY GMINY MIEJSKIEJ NIESZAWA

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

sierpień 2025 r.

Spis treści

1. Wstęp	2
1.1. Podstawy formalno-prawne, cel sporządzenia prognozy	2
1.2. Zakres przestrzenny prognozy.....	2
1.3. Zastosowane metody, wykorzystane materiały	3
2. Analiza ustaleń Planu ogólnego.....	6
2.1. Ogólna zawartość i główne cele projektu Planu ogólnego	6
2.2. Powiązania projektu Planu ogólnego z innymi dokumentami	6
2.3. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	6
3. Analizy i oceny	9
3.1. Ocena istniejącego stanu środowiska z uwzględnieniem obszarów prawnie chronionych.....	9
3.2. Ocena istniejącego stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	24
3.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu Planu ogólnego	24
3.4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu Planu ogólnego	24
4. Oceny rozwiązań.....	25
4.1. Ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko oraz cele i przedmiot ochrony Natura 2000 i jego integralność	25
4.2. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu Planu ogólnego	32
4.3. Propozycja rozwiązań alternatywnych w stosunku do zawartych w projekcie Planu ogólnego wraz z uzasadnieniem ich wyboru, w tym wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	32
5. Informacje końcowe	33
5.1. Możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko	33
5.2. Przewidywane metody analizy skutków realizacji projektu Planu ogólnego oraz częstotliwość jej przeprowadzania	33
5.3. Wnioski i zalecenia do sposobu realizacji projektu Planu ogólnego	33
5.4. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	34
Załącznik 1	38

1. Wstęp

1.1. Podstawy formalno-prawne, cel sporządzenia prognozy

Podstawę prawną opracowania niniejszej Prognozy stanowi art. 41 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2024.1112 t.j. ze zm.) oraz Uchwała Nr VII-61/24 Rady Miejskiej Nieszawa z dnia 16 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu ogólnego gminy miejskiej Nieszawa. Projekt ocenianego Planu ogólnego zgodnie z art. 46 ww. ustawy wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której część stanowi niniejsza Prognoza - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Aleksandrowie Kujawskim oraz Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy pismem z dnia (odpowiednio): NNZ.5602.03.2025 z dnia 08.07.2025 r. oraz WOO.411.103.2025.KD z dnia 22.07.2025 r. uzgodnili zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Sporządzenie prognozy ma na celu stwierdzenie czy realizacja ustaleń projektu Planu ogólnego spowoduje przeobrażenia w środowisku geograficznym. Po stwierdzeniu możliwości przeobrażeń prognoza ma również na celu określenie rodzajów i wielkości przekształceń poszczególnych elementów środowiska oraz środowiska jako całości, a także uciążliwości dla życia ludzi jakie mogą być rezultatem realizacji ustaleń dokumentu.

1.2. Zakres przestrzenny prognozy

Plan ogólny obejmuje obszar całej gminy.

Gmina Nieszawa to gmina miejska położona w powiecie aleksandrowskim województwa kujawsko-pomorskiego. Zajmując 977 ha jest największym miastem pod względem powierzchni, wśród miast do 5 tys. mieszkańców w województwie kujawsko-pomorskim. Posiadając 1747 mieszkańców, wśród ww. miast jest obszarem o najniższej gęstości zaludnienia 178,1 osoby/1 km². Miasto odznacza się wysoką atrakcyjnością przyrodniczą – cały obszar miasta objęty jest prawną ochroną przyrody, wschodnią granicę gminy stanowi rzeka Wisła, do której prostopadle, wyznaczając jednocześnie południową granicę miasta, wpływa ciek Dopływ z Sierzchowa. Rzeka Wisła stanowi korytarz ekologiczny o randze międzynarodowej. Miasto jest dobrze skomunikowane z resztą województwa kujawsko-pomorskiego a dalej kraju. W niedalekiej odległości przebiegają najważniejsze szlaki komunikacyjne – autostrada A1 wraz z węzłem „Ciechocinek” oraz droga krajowa DK91. Korzystne położenie miasta wyznacza również bliska odległość do jednej z dwóch stolic województwa, a zarazem miasta odznaczającego się wysoką atrakcyjnością turystyczną – Torunia oraz jednego z największych uzdrowisk w kraju – Ciechocinka. Mimo to, miasto odznacza się stosunkowo niską aktywnością gospodarczą.

Rysunek 1. Położenie administracyjne miasta.
Źródło: Analizy własne.

1.3. Zastosowane metody, wykorzystane materiały

Zakres merytoryczny prognozy oddziaływania na środowisko określa art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2024.1112 t.j. ze zm.). Wg ww. ustawy:

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- 1) informacje o zawartości, głównych celach, projektowanego dokumentu oraz powiązaniach z innymi dokumentami,
- 2) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzeniu prognozy,
- 3) propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- 4) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- 5) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- 6) oświadczenie autora (...) o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 stanowiące załącznik nr 1 do prognozy;
- 7) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora (...)

Prognoza oddziaływania na środowisko określa, analizuje i ocenia:

- 1) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- 2) stan środowiska na obszarach objętych przewidywalnym znaczącym oddziaływaniem,

3) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

4) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu,

5) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

Prognoza oddziaływania na środowisko przedstawia:

1) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

2) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotykaných trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Niniejsza Prognoza jest opracowaniem autorskim, sporządzonym w oparciu o posiadaną wiedzę, inwentaryzację terenu oraz dostępne dane i materiały, tj. publikacje, dokumenty, raporty itp., których analiza doprowadziła do sformułowania wniosków końcowych.

W pierwszym etapie poddano analizie stan środowiska przedmiotowego obszaru oraz ustalenia projektu Planu ogólnego. W etapie drugim dokonano oceny ustaleń projektu Planu ogólnego pod względem skutków wpływu tych ustaleń na szeroko pojęte środowisko, w tym przyrodnicze, kulturowe oraz ludzi. Przyjęto następujące kryteria (ze względu na przewidywane znaczące oddziaływanie): (B) bezpośrednie, (P) pośrednie, (K) krótkoterminowe, (Ś) średnioterminowe, (D) długoterminowe, (S) stałe, (CH) chwilowe, (W) wtórne, (S) skumulowane oraz pozytywne i negatywne. Podczas oceny dokonano wszechstronnej oceny powiązań między łagodzeniem zmian klimatu, adaptacją do nich oraz innymi kwestiami środowiskowymi. W etapie końcowym zaproponowano sposoby monitorowania realizacji ustaleń projektu Planu ogólnego oraz sformułowano wnioski.

Do sporządzenia niniejszej Prognozy wykorzystano następujące materiały:

- ✓ „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, Uchwała Nr XVII-96/05 Rady Miejskiej Nieszawa z dnia 8 lutego 2005 r.,
- ✓ Opracowanie ekofizjograficzne wykonane na potrzeby Planu ogólnego gminy miejskiej Nieszawa, maj 2025r.;
- ✓ Geografia fizyczna Polski, J. Kondracki. PWN Warszawa 1998;
- ✓ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko – Pomorskiego, przyjęty uchwałą Nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.;
- ✓ Strategia rozwoju miasta Nieszawy na lata 2023-2030;
- ✓ Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do 2030 r. – Strategia Przyspieszenia 2030+ przyjęta przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr XXVIII/399/20 z dnia 21 grudnia 2020 r.;
- ✓ Program ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2022-2030;

- ✓ Stan środowiska w województwie kujawsko-pomorskim Raport 2024, GIOŚ, DMS, RWMS w Bydgoszczy;
- ✓ Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Załącznik do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022r.;
- ✓ Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Warszawa październik 2013 r. (SPA);
- ✓ Dane Głównego Inspektora Ochrony Środowiska umieszczone na: www.gios.gov.pl, dostęp: marzec 2025;
- ✓ „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce”, pod kier. prof. dr hab. Włodzimierz Jędrzejewski (ZBS PAN);
- ✓ Plan przeciwdziałania skutkom suszy. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15.07.2021r.

Ponadto oparto się na obowiązujących przepisach prawa, w szczególności:

- ✓ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
- ✓ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska
- ✓ Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne
- ✓ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze
- ✓ Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach
- ✓ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
- ✓ Ustawa z dnia 28.09.1991 r. o lasach
- ✓ Ustawa z dnia 23.07.2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
- ✓ Rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Dostosowano się również do zaleceń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Aleksandrowie Kujawskim.

2. Analiza ustaleń Planu ogólnego

2.1. Ogólna zawartość i główne cele projektu Planu ogólnego

Projekt Planu ogólnego składa się z dwóch integralnych części:

- ✓ Rysunku w formie elektronicznej
- ✓ Gminnych standardów urbanistycznych zawierających Gminny katalog stref planistycznych.

Plan ogólny sporządzono na podstawie przepisów ustawy z dnia 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2024.1130 t.j. ze zm.), w tym art. 13b uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy. W planie ogólnym gminy wyznaczono odpowiednie do uwarunkowań i trendów zmian strefy planistyczne zgodne z art. 13c ustawy o planowaniu. W gminnym katalogu stref planistycznych określono ich profil funkcjonalny podstawowy i niekiedy dodatkowy oraz wartości wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu dla poszczególnych stref: maksymalna nadziemna intensywność zabudowy, maksymalna wysokość zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

Główne cele projektu Planu ogólnego

Celem Planu ogólnego jest prawidłowe kształtowanie przestrzeni, tj. określenie funkcji i sposobu zagospodarowania i zabudowy terenu przy uwzględnieniu zasad zrównoważonego rozwoju, warunków równowagi przyrodniczej i racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska oraz bezpieczeństwa i ochrony zdrowia ludzi.

2.2. Powiązania projektu Planu ogólnego z innymi dokumentami

Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego - Strategia Przyspieszenia 2030+ (uchwała Nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 r.)

Ustalenia Planu ogólnego realizują zawarty w Strategii obszar „Przestrzeń”, cel główny „Dostępna przestrzeń i czyste środowisko”.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego (Uchwała Nr XI/135/2003 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26.06.2003 r.)

Projekt Planu ogólnego realizuje kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko - pomorskiego w zakresie ochrony środowiska, w tym utrzymania/uzupełnienia ciągłości obszarów chronionych na podstawie ustawy Prawo ochrony przyrody.

2.3 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Analiza dokumentów poziomu międzynarodowego, krajowego, regionalnego zajmujących się problematyką ochrony środowiska pozwala stwierdzić, iż cele ochrony ustanowione w tych dokumentach zostały zaadaptowane do projektu Planu ogólnego poprzez wyznaczenie określonych stref planistycznych oraz wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu. Należy zaznaczyć, iż Polska jako kraj członkowski UE wiele celów ochrony środowiska ratyfikowała w formie ustaw i rozporządzeń, wobec powyższego znaczna część ustaleń zawartych w projekcie Planu ogólnego wynika z obowiązujących przepisów prawa.

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym

Konferencja Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r. (Podpisana przez Polskę w czerwcu 1992 roku, ratyfikowana w 1996 r.).

Na Konferencji zdefiniowano pojęcie zrównoważonego rozwoju jako równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki. Projekt Planu ogólnego równorzędnie traktuje racje społeczne, ekonomiczne i ekologiczne poprzez wyznaczenie stref planistycznych zapewniających optymalne użytkowanie przestrzeni gminy.

Agenda XXI - Globalny Program Działania na XXI wiek

Do problematyki ochrony środowiska odnosi się części II „Ochrona i zarządzanie zasobami przyrody”, gdzie znajdują się działania niezbędne do ochrony i prawidłowego zarządzania zasobami przyrody. Ustalenia projektu Planu ogólnego są zgodne z agendą i nie wpływają negatywnie na zapobieganie zagrożeniom, zwalczanie negatywnych zjawisk w środowisku, ochronę zasobów środowiska oraz bezpieczną gospodarkę.

Cele ustanowione na szczeblu krajowym

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Zgodnie z art. 5. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (przyjęta w 2007 r.) Rząd RP zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Art. 74 ustala natomiast, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m.in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom. Projekt Planu ogólnego zawiera ustalenia, które realizują zasadę zrównoważonego rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2030: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 17 września 2019 r.)

Projekt planu ogólnego wpisuje się szczególnie w wyznaczony do osiągnięcia cel 1 p.n. „Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”.

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych - AKPOŚK (szósta aktualizacja zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 5 maja 2022 r.). Program ten zawiera wykaz aglomeracji o RLM 2 000, wraz z jednoczesnym wykazem niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy, rozbudowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych oraz budowy i modernizacji zbiorczych systemów kanalizacyjnych, jakie należy zrealizować w tych aglomeracjach w latach 2021-2027. Na terenie gminy nie wyznaczono aglomeracji.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Warszawa październik 2013 r. (SPA)

Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację sześciu celów szczegółowych i wskazanych w ramach tych celów kierunków działań.

Realizacji celu głównego i celów szczegółowych sprzyjać będą także następujące działania o charakterze horyzontalnym:

- ✓ legislacyjne,
- ✓ organizacyjne,
- ✓ informacyjne,
- ✓ naukowe i tworzenie programów badawczych.

Ustalenia zawarte w projekcie Planu ogólnego wpisują się w określone w SPA cele, zarówno cel główny jak i cele szczegółowe.

Plan przeciwdziałania suszy. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15.07.2021r.

Gminę miejską Nieszawa zakwalifikowano w planie na podstawie mapy łącznego zagrożenia suszą do terenów silnie zagrożonych suszą. Mapa ta powstała z nałożenia na siebie informacji w zakresie suszy rolniczej, hydrologicznej i hydrogeologicznej. Skala zagrożenia suszą obejmuje 4 stopnie: słabo zagrożone, umiarkowanie zagrożone, silnie zagrożone, ekstremalnie zagrożone.

Przy czym w zakresie suszy rolniczej gmina miejska Nieszawa została zakwalifikowana do grupy ekstremalnego zagrożenia suszą; w zakresie suszy hydrologicznej do grupy umiarkowanego zagrożenia; w zakresie suszy hydrogeologicznej do grupy słabego zagrożenia. Plan ogólny wyznacza strefy planistyczne, które przyczynia się do ochrony miasta przed zagrożeniem suszy.

Oceniając sposób, w jaki cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz inne problemy środowiska zostały uwzględnienie w projekcie Planu ogólnego uznaje się, że warunek zostaje spełniony.

3. Analizy i oceny

3.1. Ocena istniejącego stanu środowiska z uwzględnieniem obszarów prawnie chronionych

Obecny sposób zagospodarowania pozwala na wydzielenie w mieście trzech głównych jednostek funkcjonalno-przestrzennych. Należy pamiętać jednak, że wydzielenie to jest umowne, niemniej odzwierciedla podstawowe procesy zachodzące w przestrzeni miasta. Pierwsza jednostka to jednostka wielofunkcyjna charakteryzująca się zwartą zabudową skupioną wokół rynku miejskiego i wzdłuż rzeki Wisły. Przebieg granicy ww. jednostki wyznaczają ulice: poczynając od północnej części miasta, ulica Ciechocińska, następnie od kościoła parafialnego przekraczając ulicę Ciechocińską na zachód do ulicy Żabiej, ulica Żabia, dalej przekraczając ulicę Mickiewicza, ulica Kościuszki, Szkolna do ulicy Stodólnej, ulica J. Spornego, Gęsiniec do ulicy Narutowicza, następnie brzeg rzeki Wisły.

W jej skład wchodzi teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej, teren wód, teren zieleni. Obejmuje ona również reprezentacyjne części miasta:

- ✓ rynek miejski – Plac Kazimierza Jagiellończyka,
- ✓ ulicę Noakowskiego,
- ✓ ulicę 3-Maja,
- ✓ Bulwary 500-lecia,
- ✓ Plac Generała Hallera.

Druga jednostka to jednostka o dominującej funkcji terenów otwartych związanych z działalnością rolniczą. Obejmuje teren rolnictwa, w tym zabudowy związanej z rolnictwem, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej, teren cmentarza, teren zieleni oraz w niewielkim stopniu: teren produkcji, teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zabudowy usług, w tym handlu.

Trzecia jednostka to jednostka o funkcji przyrodniczej obejmująca teren wód (głównie rzeka Wisła, Dopływ z Sierzchowa, pozostałe ciek, oczka wodne), teren zieleni naturalnej, teren zieleni urządzonej. Jest to jednostka zawierająca m.in. teren o wybitnych walorach przyrodniczych, objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w tym obszary Natura 2000.

Różnorodność biologiczna

Gmina odznacza się dużą różnorodnością biologiczną, co jest związane z przepływającą rzeką Wisłą i towarzyszącą jej roślinnością. Obszary bezpośrednio graniczące z rzeką (poza centrum miasta) stanowią teren o wysokich walorach przyrodniczych – międzynarodowy korytarz ekologiczny Dolina Dolnej Wisły GKPnC-10B. Teren te stanowią w głównej części teren niezainwestowane, również ze względu na fakt, iż są to teren bezpośredniego zagrożenia powodzią.

Główne elementy struktury przyrodniczej gminy stanowią:

- ✓ Lasy skoncentrowane w północno-wschodniej, północnej i południowej części gminy;
- ✓ Zieleń skwerów, placów publicznych i przydrożna;
- ✓ Rzeka Wisła;
- ✓ Rzeka Dopływ z Sierzchowa stanowiąca południową granicę gminy;
- ✓ Zieleń cmentarzy

Ww. elementy stanowią w różnej formie ważne miejsca bytowania oraz przemieszczania się fauny i flory.

Zidentyfikowano następujące zagrożenia:

- brak zagrożeń.

Ludzie i dobra materialne

W gminie mieszka 17470 osób, miasto odznacza się niską gęstością zaludnienia, wynoszącą 178,1 os./km². Miasto znajduje się w niedalekiej odległości od ośrodka wojewódzkiego – Torunia oraz od miasta uzdrowskiego Ciechocinek, co przyczynia się do wzrostu atrakcyjności i konkurencyjności

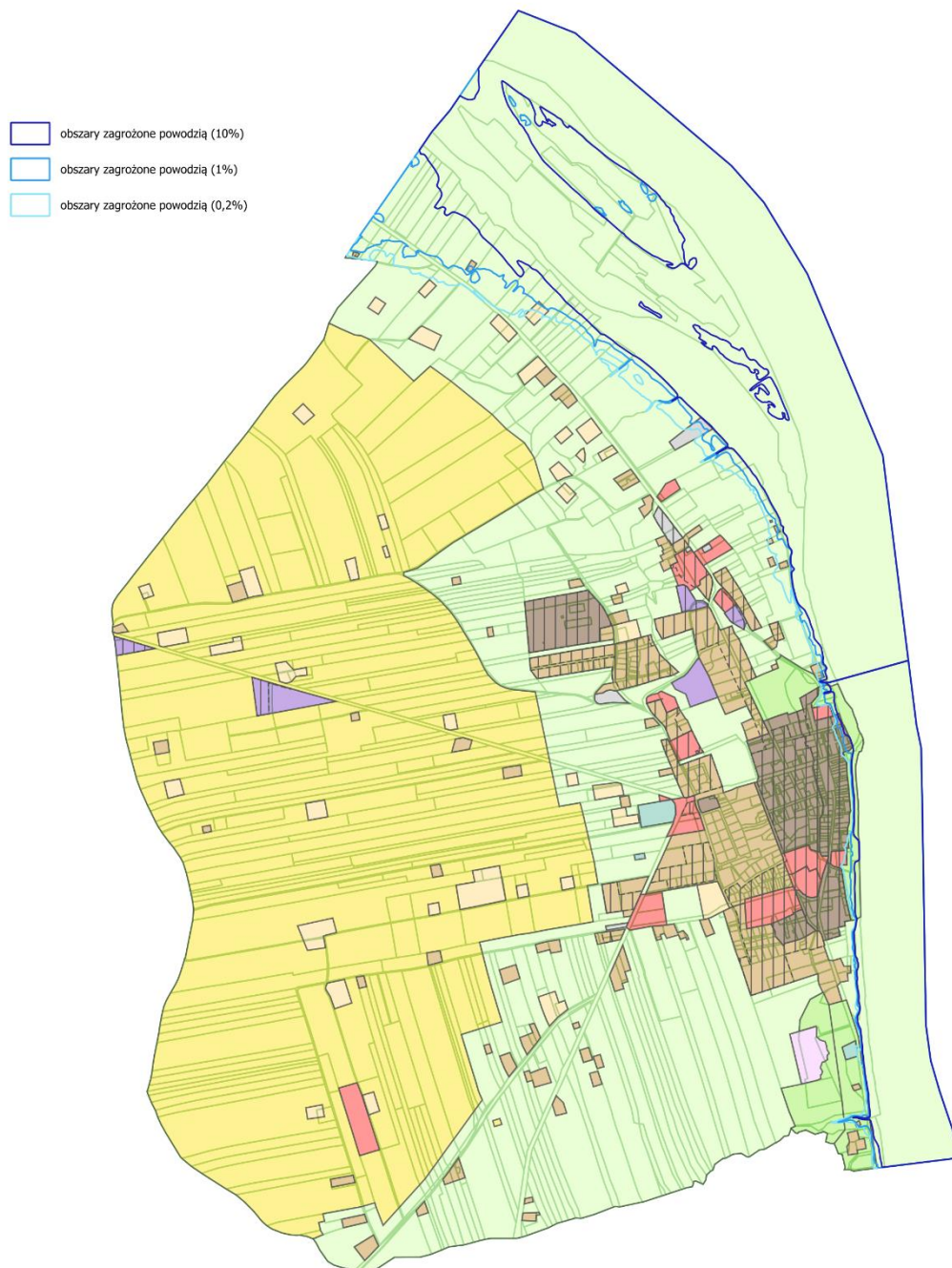
miasta w kraju. Ponadto w niedalekiej odległości znajduje się węzeł autostradowy A1 włączający miasto w system transportowy kraju.

W Gminie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Wisły:

- ✓ na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($Q=10\%$);
- ✓ na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($Q=1\%$);

obecnie są to tereny w głównej mierze niezainwestowane, częściowo znajduje się zabudowa mieszkaniowa.

Dodatkowo występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Wisły, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($Q=0,2\%$).

Rysunek 2. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na tle wyrysu z Planu ogólnego.

Źródło: Analizy własne.

Na terenie miasta występują tereny osuwania się mas ziemnych:

- ✓ 130954 KRO zsuw (0,08 ha) Dymiec – Nieszawa (nieaktywne)
- ✓ 130955 KRO zsuw (0,04 ha) Dymiec – Nieszawa (aktywne okresowo)
- ✓ 130956 KRO zsuw (0,26 ha) Gęsiniec – Nieszawa (nieaktywne)
- ✓ 130958 KRO zsuw (0,47 ha) Gęsiniec – Nieszawa (aktywne okresowo).

Na terenie miasta występują tereny zagrożone ruchami masowymi:

- ✓ 18741 KRTZ
- ✓ 18742 KRTZ
- ✓ 18743 KRTZ.

Zidentyfikowano następujące zagrożenia:

- brak zagrożeń.

Poważne awarie

Na przedmiotowym terenie nie występują zakłady o zwiększonym ryzyku lub zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z 09.04.2002 r. w sprawie rodzaju i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (t.j.Dz.U.2019.1839 ze zm.).

Zidentyfikowano następujące zagrożenia:

- brak zagrożeń.

Krajobraz akustyczny

Miasto Nieszawa ze względu na fakt, iż przez teren miasta, ani w bezpośrednim jego sąsiedztwie nie przebiegają główne szlaki transportowe, nie jest narażone na zanieczyszczenia środowiska hałasem. Na terenie miasta nie identyfikuje się też innych istotnych i mogących wpływać w znaczący sposób na klimat akustyczny źródeł hałasu.

Zidentyfikowano następujące zagrożenia:

- brak zagrożeń.

Rośliny i zwierzęta

Świat zwierzęcy i roślinny w mieście podyktowany jest jego podziałem na trzy różne obszary o zróżnicowanych uwarunkowaniach do bytowania, rozrodu i migracji roślin, grzybów i zwierząt.

Pierwszy obszar to rzeka Wisła z najbliższym otoczeniem. Występują tu bardzo dobre warunki do bytowania, rozrodu i migracji roślin, grzybów i zwierząt. Najcenniejszymi zbiorowiskami roślinnymi tu występującymi są lasy łęgowe. Głównymi gatunkami drzew, tworzącymi łęgi wierzbowe i topolowe są rodzime gatunki wierzby oraz topoli. Ponadto w warstwie krzewów występują gatunki tj. dereń świdwa, bez czarny, porzeczek czerwony, trzmielina pospolita, czeremcha zwyczajna, dzika róża, jeżyna i głogi. Charakterystyczne dla obszarów łęgów w mieście jest występowanie pnączy, przypominających liany wspinające się po drzewach lasów tropikalnych. Wyróżnia się tu kielisznik zaroślowy i chmiel zwyczajny o pędach dorastających do długości kilkunastu metrów. Bogate runo ziołorośli utrzymujące wysoką wilgotność gleby, porastają gęsto m. in. bluszcz kurdybanek, pokrzywa zwyczajna, żywokost lekarski i podagrycznik pospolity. Schronienie, miejsca łęgowe i żerowiska znajdują tu liczne gatunki gadów, płazów, ssaków i ptactwa wodno-błotnego oraz wiele innych organizmów żywych związanych z dolinami rzek. W łęgach można spotkać bobra europejskiego, wydrę europejską, minoga rzeczny czy kumaka nizinny oraz gatunki rzadkich owadów, jak czerwoczyk nieparek oraz związana z wypróchniałymi drzewami pachnica dębowa – ważny gatunek parasolowy dla zagrożonych wyginieciem organizmów związanych z martwym drewnem.

Drugi obszar to tereny południowej części miasta charakteryzujące się bardzo rozproszoną zabudową mieszkaniową jednorodzinną występującą naprzemiennie z zabudową zagrodową i terenami użytkowanymi rolniczo – sady, grunty orne. Występują tu średnie warunki do bytowania, rozrodu i

migracji roślin, grzybów i zwierząt. Występuje tu głównie roślinność pochodzenia antropogenicznego – ogrody przydomowe, sady, roślinność upraw polowych, roślinność miedz, oczek śródpolnych oraz porastająca wzdłuż dróg. Tereny otwarte, w tym rolne, są miejscem występowania zająca szaraka, królika europejskiego, a także myszy polnej, nornicy rudej. Występują tu również liczne gatunki ptaków: jastrzębiowatego bielika, kaczkowatych gągoła krzykliwego, nurogęsi, tracza bielaczka czy mewowatych rybitwy rzecznej i białoczelnej oraz mewy śmieszki i mewy siwej. Obszar ten znajduje się w zasięgu migracji m.in. większej zwierzyny łownej, jak sarna europejska, jeleni szlachetny, dzik euroazjatycki, lis rudy, borsuk europejski.

Trzeci obszar, najuboższy to teren zwartej zabudowy miasta, gdzie występują stosunkowo mało korzystne warunki do bytowania, rozrodu i migracji roślin, grzybów i zwierząt. Charakteryzuje ten obszar głównie roślinność ogrodów przydomowych, placów publicznych, drzew porastających wzdłuż ulic miejskich. Częściowo roślinność spontaniczna rozwijająca się na niezagospodarowanych jeszcze lub opuszczonych posesjach. Przyuliczną zielenią wysoką reprezentują drzewa należące głównie do gatunków: lipa, klon. Bardzo wysokie walory przyrodnicze posiada aleja okazałych topoli włoskich o kolumnowym pokroju. Aleja znajduje się na południowym krańcu miasta i wiedzie wzdłuż Wisły do sąsiedniej wsi Przypust. Bardzo urokliwa jest ulica Starościńska na odcinku zaczynającym się za plebanią i biegnącym wzdłuż cieku wodnego, któremu towarzyszą głowione wierzby i zakrzewienia z dereniem świdwą i bzem czarnym.

Zidentyfikowano następujące zagrożenia:

- brak zagrożeń.

Wody powierzchniowe i podziemne

Obszar objęty Planem ogólnym znajduje się w zlewni rzeki Wisły. Sieć hydrograficzna miasta jest dość specyficzna – przez teren miasta przepływa największa rzeka kraju Wisła, stanowiąc jego wschodnią granicę administracyjną (ponad 4,2 km). Prostopadle do Wisły płynie ciek Dopływ z Sierczowa stanowiąc południową granicę miasta. Obszar miasta znajduje się w obszarze jednolitej części wód powierzchniowych rzecznych - Wisła od Zgłowiączki do Brdy RW20001229199, odznaczającej się następującymi parametrami: ocena stanu Stan/potencjał ekologiczny - słaby; wskaźniki determinujące stan/potencjał ekologiczny - fitoplankton, ichtiofauna; stan chemiczny – dobry; wskaźniki determinujące stan chemiczny benzo(a)piren; bromowane difenyloetery, rtęć, heptachlor; stan (ogólny) - zły stan wód; ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego – zagrożona.

Teren miasta znajduje się w obszarze jednolitych części wód podziemnych nr:

GW200045 odznaczającej się następującymi parametrami: stan ilościowy – dobry; stan chemiczny – dobry; ogólna ocena stanu JCWPd – dobry; ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – niezagrożona.

GW200046 odznaczającej się następującymi parametrami: stan ilościowy – dobry; stan chemiczny – dobry; ogólna ocena stanu JCWPd – dobry; ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – niezagrożona.

Na podstawie Rozporządzenia nr 14/2024 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 listopada 2024 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych w miejscowości Nieszawa ustanowiono strefę ochronną ujęcia wód podziemnych dla ujęcia zlokalizowanego w miejscowości Nieszawa składającą się z:

1) terenu ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych (studni nr 3b i nr 4 ujęcia wód podziemnych w Nieszawie)

2) terenu ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych (obszar A i obszar B).

Dla terenów ochrony bezpośredniej i pośredniej obowiązują przepisy odrębne, w tym ww. Rozporządzenie wojewody kujawsko-pomorskiego, zgodnie z którym na terenie ochrony pośredniej zabrania się:

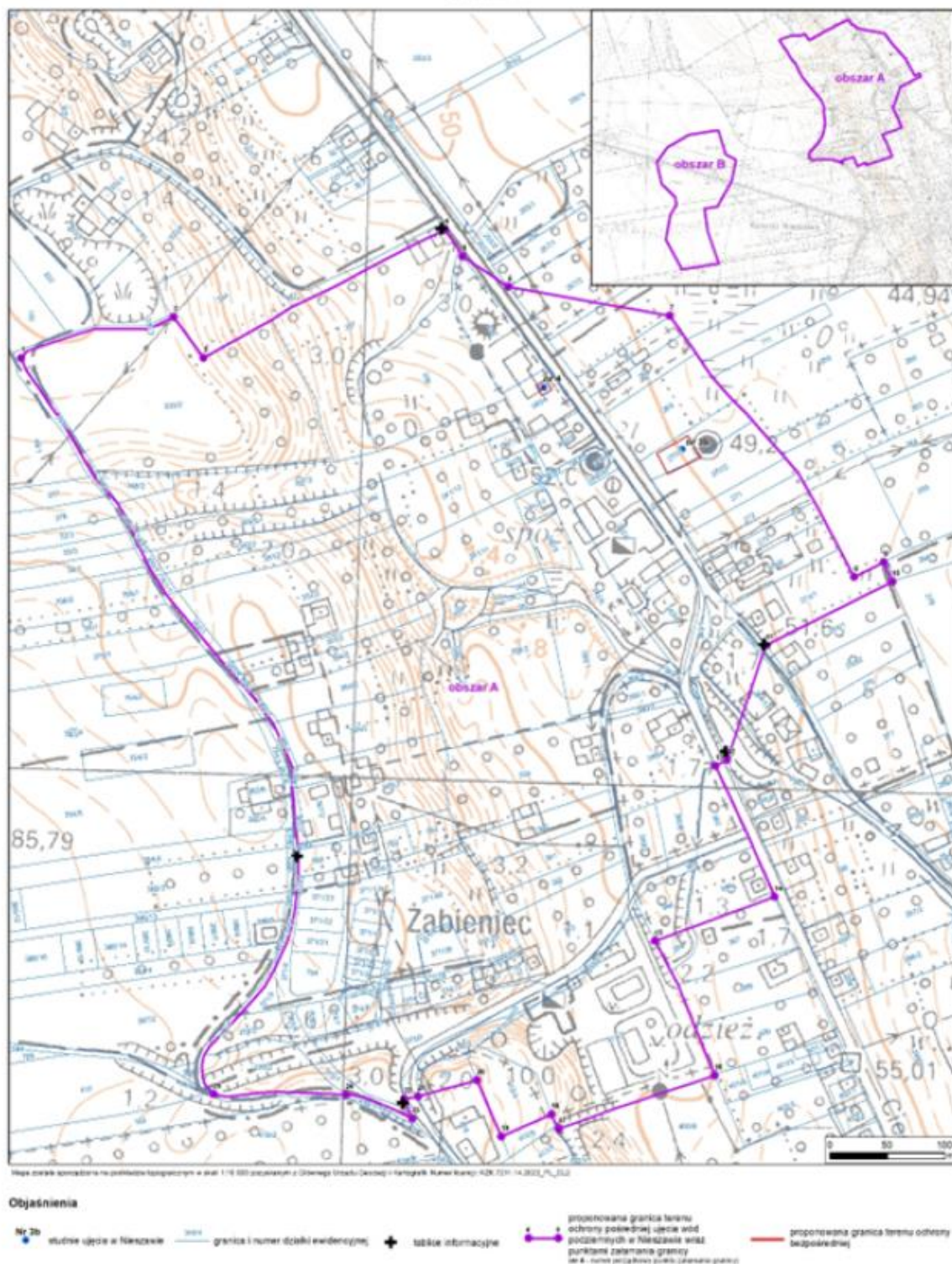
- ✓ wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi z wyjątkiem ścieków technologicznych pochodzących ze stacji uzdatniania wody
- ✓ rolniczego wykorzystania ścieków, wykraczającego poza zwykłe korzystanie z wód
- ✓ stosowania nawozów naturalnych w stanie płynnym: gnojówki i gnojowicy
- ✓ budowy nowych dróg i linii kolejowych o znaczeniu ponadlokalnym z wyjątkiem posiadających systemy do zbierania i oczyszczania zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych z utwardzonych powierzchni, z koniecznością ich szczelnego wyprowadzenia poza teren ochrony pośredniej ujęcia
- ✓ lokalizowania ferm chowu lub hodowli zwierząt z wyjątkiem tych, dla których wykonana analiza oddziaływania na środowisko nie wykazała ryzyka zanieczyszczenia wód podziemnych
- ✓ lokalizowania nowych magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu z wyjątkiem rurociągów do transportu gazu ziemnego oraz zbiorników LPG
- ✓ lokalizowania składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych
- ✓ mycia pojazdów mechanicznych poza myjniami wyposażonymi w systemy oczyszczania ścieków
- ✓ lokalizowania nowych ujęć wody z wyjątkiem wykonywania studni w ramach zwykłego korzystania z wód
- ✓ lokalizowania cmentarzy oraz grzebania martwych zwierząt
- ✓ lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z wyjątkiem przedsięwzięć, dla których raport o oddziaływaniu na środowisko wykaże brak negatywnego oddziaływania na stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych
- ✓ składowania opakowań po nawozach i środkach ochrony roślin
- ✓ stosowania i składowania chemicznych środków zimowego utrzymania dróg na drogach publicznych przecinających obszary terenu ochrony pośredniej z wyjątkiem dróg, które podłączone są do szczelnej kanalizacji deszczowej i odprowadzają wody opadowe i roztopowe poza te obszary.

Rysunek 3. Teren ochrony bezpośredniej ujęcia wody w Nieszawie.

Źródło: Załącznik do Rozporządzenia nr 14/2024 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 listopada 2024 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych w miejscowości Nieszawa

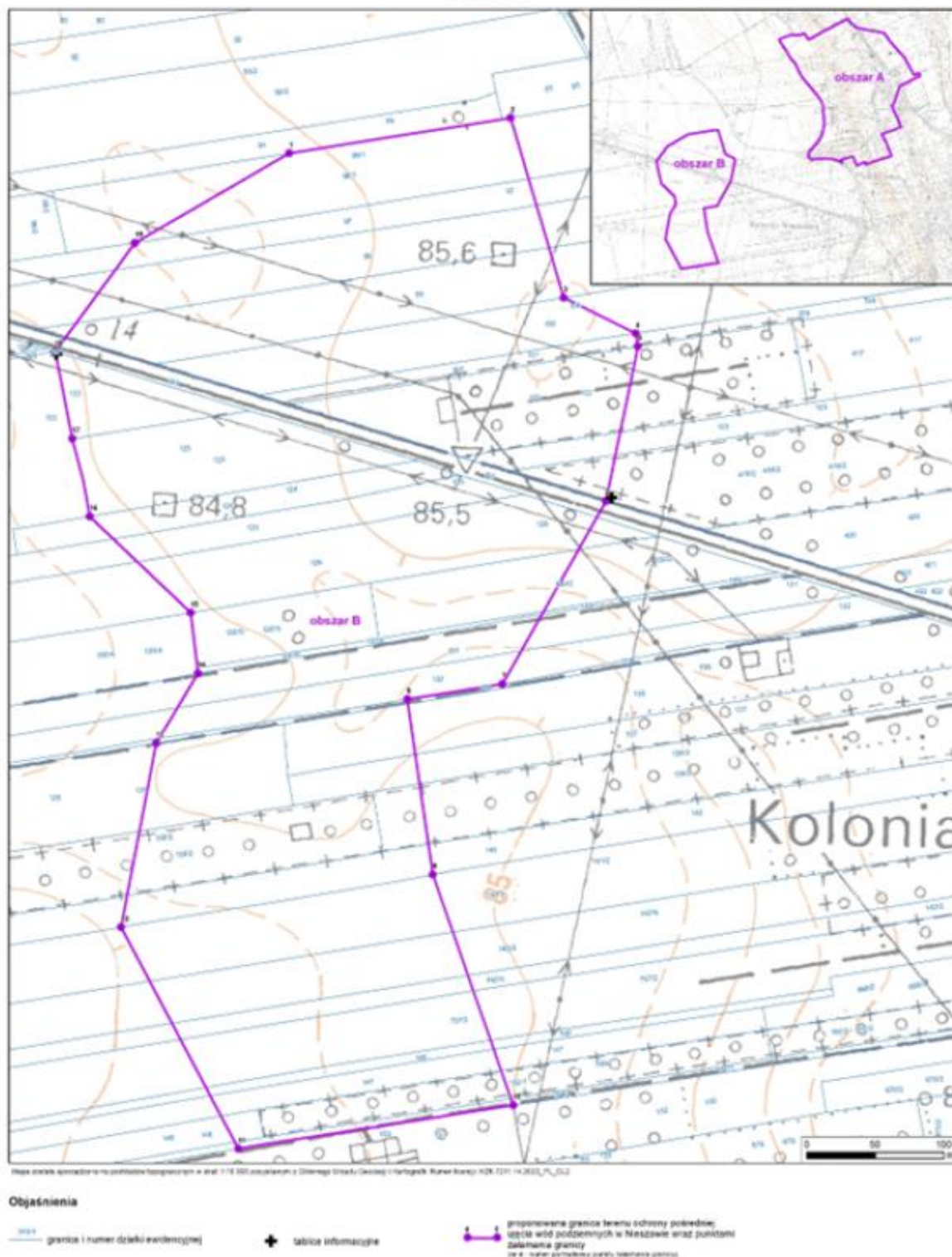
**Mapa terenu ochrony pośredniej ujęcia wody w miejscowości Nieszawa
- obszar A**

Rysunek 4. Obszar A – teren ochrony pośredniej ujęcia wody w Nieszawie.

Źródło: Załącznik do Rozporządzenia nr 14/2024 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 listopada 2024 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych w miejscowości Nieszawa

**Mapa terenu ochrony pośredniej ujęcia wody w miejscowości Nieszawa
- obszar B**

Rysunek 5. Obszar B – teren ochrony pośredniej ujęcia wody w Nieszawie.

Źródło: Załącznik do Rozporządzenia nr 14/2024 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 listopada 2024 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych w miejscowości Nieszawa

Zidentyfikowano następujące zagrożenia:

- zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP.

Powietrze

Na terenie miasta nie prowadzi się pomiaru jakości powietrza w ramach monitoringu GIOŚ. Nie zostały rozmieszczone również urządzenia innych jednostek.

Mimo to, można przypuszczać, że jakość powietrza determinowana jest sezonem grzewczym, podczas którego stan powietrza w mieście wyraźnie się pogarsza.

Jakość powietrza w zakresie monitoringu GIOŚ monitorowana jest dla całego województwa kujawsko-pomorskiego – jest to jedna z czterech stref wyodrębnionych w przestrzeni regionu. Miasto Nieszawa należy do strefy kujawsko-pomorskiej. Ocena jakości powietrza przeprowadzona z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia wykazała, iż w strefie tej wystąpiły przekroczenia stężeń średnie dla roku: pyłu zawieszonego PM₁₀, benzo(a)pirenu i pyłu zawieszonego PM_{2,5} (w drugiej fazie). Dlatego też strefie tej (w której znajduje się gmina Nieszawa) przypisano klasę C. W zakresie pozostałych substancji: C₆H₆, SO₂, NO₂, Pb, CO, As, Cd, Ni, O₃, dla strefy kujawsko-pomorskiej przypisano klasę A – najlepszą.

Głównym źródłem zanieczyszczeń są najczęściej przestarzałe, niskoenergetyczne paleniska domowe ogrzewane paliwami stałymi, często złej jakości, w piecach niespełniających żadnych standardów emisyjnych, w których można spalić nie tylko odpady węglowe (muł i miał), ale także zwykłe śmieci. Miasto nie posiada grupowego systemu zaopatrzenia w ciepło, funkcjonują indywidualne źródła zaopatrzenia w ciepło.

Ze względu na odległość miasta od głównych ciągów komunikacyjnych, nie notuje się istotnego zanieczyszczenia powietrza przez transport drogowy, zagrożenia w takim zakresie nie stanowią również zakłady produkcyjne.

W zakresie rozwiązania problemu przekroczeń niektórych substancji w powietrzu, Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 24 czerwca 2019 r. przyjął Uchwałę nr VIII/139/19 w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego poz. 3743 z 2019 r.), tzw. „uchwała antysmogowa”, która wprowadza następujące ograniczenia:

- ✓ zakaz palenia węglem brunatnym oraz mułami i flotokoncentratami węglowymi (także ich pochodnymi), miałem węglowym najgorszej jakości i mokrą biomasą (np. niesezonowanym drewnem) – od 1 września 2019 r.;
- ✓ obowiązek posiadania świadectwa jakości używanego paliwa stałego – od 1 września 2019 r.;
- ✓ zakaz eksploatacji tzw. pozaklasowych kotłów grzewczych – od 1 stycznia 2024 r.;
- ✓ zakaz używania ogrzewaczy pomieszczeń (np. kominków) niemieszczących się w standardach emisji i efektywności energetycznej – od 1 stycznia 2024 r.;
- ✓ zakaz eksploatacji kotłów grzewczych poniżej 5. klasy – od 1 stycznia 2028 r.

Zidentyfikowano następujące zagrożenia:

- sporadyczne i okresowe przekroczenia norm zanieczyszczenia w zakresie benzo(a)pirenu i PM₁₀

Powierzchnia ziemi

Miasto odznacza się urozmaiconą rzeźbą terenu, co wynika z położenia w obrębie dwóch jednostek geomorfologicznych – wysoczyzny morenowej i doliny Wisły (dolina złożona z terasy nadzalewowej i poziomu zalewowego). Przekłada się to na występowanie płaskiego poziomu wysoczyznowego ze stromym stokiem w kierunku dna doliny Wisły. Strefa zboczowa oddzielająca obydwie jednostki geomorfologiczne osiąga wysokość względną ok. 30 m i spadki terenu przekraczające 10%. Wysokości bezwzględne na terenie miasta wahają się od 40,7 m n.p.m. do 85-90 m n.p.m.

Wysoczyznę morenową budują gliny i piaski lodowcowe, natomiast terasę nadzalewową piaski drobno i średnioziarniste, a także piaski gruboziarniste i żwiry; równina zalewowa zbudowana jest z przewarstwionych mułków, piasków drobno i średnioziarnistych. Dominują gleby płowe wytworzone z piasków gliniastych lub glin spiaszczonych.

Zidentyfikowano następujące zagrożenia:

- brak zagrożeń.

Krajobraz

Wg Audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r. w sprawie audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego) nie zidentyfikowano krajobrazów priorytetowych, ale zidentyfikowano krajobrazy, dla których określono wnioski i rekomendacje wynikające z występowania obszarów chronionych: 04-315.35-89; 04-315.35-103; 04-315.37-01; 04-315.37-02; 04-315.37-06; 04-315.55-13; przedpole ekspozycji obiektu kultury: 04-315.35-103; 04-315.37-02.

Do głównych rekomendacji dla poziomu lokalnego (gminnego) należą:

- ✓ Nieprzekształcanie nieużytków i trwałych użytków zielonych na grunty orne.
- ✓ Niewprowadzanie zabudowy na obszarach o urozmaiconej rzeźbie terenu, w szczególności stref krawędziowych dolin i rynien polodowcowych.
- ✓ Wyznaczenie stref buforowych wymagających ustalenia szczególnych zasad ich zagospodarowania, w tym wykluczenia z zabudowy, w sąsiedztwie zbiorników i cieków, z wyjątkiem zagospodarowania na cele przestrzeni publicznej.
- ✓ Ograniczanie rozpraszania zabudowy poprzez jej koncentrację w granicach jednostek osadniczych.
- ✓ Niewprowadzanie w obszarze widzenia z punktu widokowego Ruiny Zamku Biskupiego w Raciążku zabudowy i infrastruktury technicznej dysharmonijnych w krajobrazie.
- ✓ Niewprowadzanie w obszarze widzenia z punktu widokowego taras widokowy na tężni solankowej nr 1 zabudowy i infrastruktury technicznej dysharmonijnych w krajobrazie.
- ✓ Utrzymanie widoku przedpola ekspozycji miasta Nieszawa od strony wschodniej poprzez nielokalizowanie zabudowy i infrastruktury technicznej dysharmonijnych w krajobrazie oraz poprzez prawidłowe formowanie zieleni.
- ✓ Utrzymanie widoku przedpola ekspozycji na grodzisko w Przypuście poprzez prawidłowe formowanie zieleni wysokiej oraz nielokalizowanie zabudowy i infrastruktury technicznej dysharmonijnych w krajobrazie.
- ✓ Na terenach przeznaczanych pod zabudowę minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż przeważający dla danego typu zabudowy już istniejącej w danej części krajobrazu.
- ✓ Kształtowanie linii zabudowy z dążeniem do lokalizowania części budynku przeznaczenia podstawowego wzdłuż jednej linii, z niesytuowaniem części gospodarczo-garażowej budynku przed częścią mieszkalną.
- ✓ Realizacja elementów zagospodarowania terenu lub działki budowlanej z zachowaniem jednolitej stylistyki, uwzględniającej w szczególności rodzaj zastosowanych materiałów i ich kolorystykę. Stosowanie w obrębie danego zespołu zabudowy jednolitej kolorystyki elewacji i dachów budynków.
- ✓ Niewprowadzanie obcych stylistycznie elementów konstrukcyjnych i zdobniczych budynków, w szczególności charakterystycznych dla innych regionów kraju np. chaty góralskie, budynki w stylu zamkowym.
- ✓ Stosowanie materiałów wykończeniowych pochodzenia naturalnego takich jak drewno, kamień, cegła.
- ✓ Realizacja budynków o stonowanej kolorystyce elewacji, tynki w barwach pastelowych, w szczególności odcienie: bieli, szarości i beżu.
- ✓ Stosowanie pokryć dachowych o kolorystyce zbliżonej do barw naturalnych, w szczególności odcienie: terakoty, bordo, brązu, szarości, czerni. Wykluczenie stosowania barw intensywnych i jaskrawych.
- ✓ Lokalizowanie obiektów działalności usługowej, w tym handlowej poprzez adaptację istniejącej zabudowy lub wprowadzanie nowych obiektów nawiązujących do zabudowy sąsiedniej.

- ✓ Kształtowanie terenów w otoczeniu obiektów zabytkowych i innych obiektów ważnych dla społeczności lokalnych w szczególności poprzez niewprowadzanie zabudowy i zagospodarowania zakłócających ich postrzeganie.
- ✓ Dążenie do zwiększania udziału terenów zieleni oraz jego różnorodności na terenach o intensywnej zabudowie w celu poprawy ich walorów estetycznych.
- ✓ Nielokalizowanie wolnostojących nośników reklamowych umieszczonych w sposób przesłaniający obiekty o wartościach kulturowych lub walory krajobrazowe.
- ✓ Zachowanie zieleni istniejącej oraz wprowadzanie zieleni izolacyjnej wzdłuż szlaków komunikacyjnych.
- ✓ Wprowadzanie zieleni izolacyjnej w otoczeniu obiektów generujących uciążliwości akustyczne i zapachowe, takich jak: szlaki komunikacyjne, zakłady przemysłowe, składowiska odpadów, ферmy hodowlane w celu ochrony sąsiedniej zabudowy, w szczególności mieszkaniowej, usług zdrowia, oświaty i rekreacji.
- ✓ Nielokalizowanie dominujących w krajobrazie budynków wysokich i wysokościowych oraz budynków wielkopowierzchniowych.

Na terenie miasta zlokalizowane są elektrownie wiatrowe, jednak występują w znacznej odległości od obszarów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych doliny rzeki Wisły.

Zidentyfikowano następujące zagrożenia:

- brak.

Klimat, zmiany klimatu

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 8,5 °C. Najwyższe średnie miesięczne temperatury przypadają w lipcu i wahają się w granicach 18,0 °C - 18,5 °C. Temperatura najchłodniejszego miesiąca, a jest nim styczeń, wynosi -2,5°C. Długość okresu wegetacyjnego wynosi około 210 - 215 dni w ciągu roku. Średnia wartość wilgotności względnej wynosi w granicach 70-75%. Wyższe wartości posiadają tereny podmokłe oraz położone w sąsiedztwie zbiorników wodnych. Niższa wilgotność powietrza charakterystyczna jest dla terenów otwartych i wyżej wyniesionych w stosunku do otoczenia. Średnie roczne sumy opadów na obszarze gminy dla lat 1971 – 1980 kształtują się na poziomie 500mm. Dla dłuższych okresów badawczych, średnia ta spada poniżej 500mm, co plasuje gminę w obrębie obszarów najuboższych w opady w skali kraju. Opady okresu wegetacyjnego, obejmującego miesiące od kwietnia do września, wynoszą około 330 mm. Dominują wiatry z sektora zachodniego. Stanowią one około 40% wszystkich kierunków. Generalnie przeważają wiatry słabe o średniej prędkości 1 – 2m/sek. Występują one głównie w miesiącu sierpniu i październiku. Silniejsze wiatry przeważają w miesiącach zimowych oraz wiosną, gdy pogoda charakteryzuje się dużą dynamiką.

Trendy zmian w środowisku wynikające ze zmian klimatu

W ostatnich dekadach mamy do czynienia z istotnymi zmianami klimatu, a ich odczuwalne skutki to przede wszystkim wzrost temperatury oraz wzrost częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych. Zjawiska te powodują zarówno skutki pozytywne (wydłużenie okresu wegetacyjnego, dodatkowa możliwość uprawy międzyplonów i poplonów, zmniejszenie ograniczeń w uprawie roślin ciepłolubnych, skrócenie okresu grzewczego, wydłużenie sezonu turystycznego), jak i negatywne, choć wyraźnie należy podkreślić, iż te drugie przeważają stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju miast i obszarów wiejskich. Skutki zmian klimatu odczuwalne są przez wiele dziedzin życia, w Polsce do najbardziej wrażliwych sektorów i obszarów zaliczono¹: gospodarkę wodną, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczną i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetykę, budownictwo, transport, obszary górskie, strefę wybrzeża, gospodarkę przestrzenną i obszary zurbanizowane.

¹ Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020), Ministerstwo Środowiska, 2013r.

Wg scenariuszy zmian klimatu opracowanych na potrzeby SPA 2020 obecne i oczekiwane² zmiany klimatu wskazują, że największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, itp). Zjawiska te będą prawdopodobnie występować z coraz większą częstotliwością i natężeniem, ale też będą dotyczyć coraz większych obszarów kraju.

Tabela 1. Zmiany podstawowych parametrów klimatu w Polsce w latach 1971-2090

Wyszczególnienie	Dynamika zjawiska					Prognoza zjawiska			
	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2010	2011-2020	2021-2030	2041-2050	2061-2070	2071-2090
Średnia temperatura roczna [°C]	7,4	7,8	8,0	8,2	8,6	8,7	9,3	10,1	10,6
Liczba dni z T min < 0°C	114	107	101	102	97	97	82	72	65
Liczba dni z T max > 25°C	27	27	30	29	36	35	37	46	52
Dł. okresu wegetacyjnego T > 5°C (w dniach)	199	205	210	217	223	224	237	247	253
Maksymalny opad dobowy [mm]	25,4	25,6	25,6	31,5	30,3	31,9	32,2	32,9	33,7
Najdłuższy okres suchy (opad < 1mm)(w dniach)	20	21	21	20	22	22	22	24	24
Najdłuższy okres mokry (opad > 1mm)(w dniach)	9	9	9	9	9	9	9	9	9
Liczba dni z pokrywą śnieżną	100	87	84	82	71	71	58	49	42

Źródło: <http://klimada.mos.gov.pl/zmiany-klimatu-w-polsce/przyszle-zmiany-klimatu/>

Poza tym każda jednostka osadnicza, w tym szczególnie gospodarka funkcjonuje w ramach struktur krajowych i dalej UE czy światowych, co oznacza, że wpływ na nią mają nie tylko skutki zmian klimatu zachodzące na terytorium danego miasta, ale poprzez kooperacje również w kraju i na świecie.

Wyniki analizy scenariuszy klimatycznych wykazują, że:

temperatura wykazuje wyraźną tendencję wzrostową na obszarze całego kraju, większe ocieplenie jest spodziewane pod koniec stulecia, przyrosty temperatury są zróżnicowane regionalnie i sezonowo, największy wzrost temperatury powyżej 4,5°C w ostatnim trzydziestoleciu XXI wieku w zakresach niskich wartości temperatury jest widoczny zimą w regionie północno-wschodnim kraju, a w przypadku wysokich wartości temperatury latem w Polsce południowo-wschodniej;

wzrost temperatury jest prawidłowo odzwierciedlony w przebiegu wszystkich wskaźników klimatycznych opartych na tej zmiennej, np. wyraźna jest tendencja wydłużenia termicznego okresu wegetacyjnego, zauważa się jego wcześniejszy początek, maleje liczba dni z temperaturą minimalną mniejszą od 0°C a rośnie liczba dni z temperaturą maksymalną wyższą od 25°C, oczywiście przebiegi indeksów są uwarunkowane regionalnie, co bardzo dobrze oddają modele;

w przypadku opadu tendencje są mniej wyraźne, symulacje wskazują na pewne zwiększenie opadów zimowych i zmniejszenie opadów letnich pod koniec stulecia;

Charakterystyki temperatury takie jak np. liczba dni odzwierciedlają wzrostowe tendencje zmiany temperatury. Charakterystyki opadowe wykazują wydłużenie okresów bezopadowych, wzrost sumy opadów maksymalnych oraz skrócenie okresu zalegania pokrywy śnieżnej.

Na podstawie powyższych analiz można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, iż głównymi zagrożeniami klimatycznymi dla gminy są:

- ✓ wzrost wartości i liczby dni z temperaturą maksymalną powietrza,
- ✓ wzrost częstości występowania fal upałów,
- ✓ wzrost okresów bezopadowych z wysoką temperaturą,
- ✓ wzrost liczby dni z burzą,
- ✓ wysokie poziomy stężenie pyłu PM10 oraz możliwość występowania smogu zimowego szczególnie w zwartych miejscowościach.

² scenariusze zmian klimatu dla Polski opracowano dla dwóch dekad 2001-2010 oraz 2021-2030.

W konsekwencji powyższego najbardziej wrażliwymi sektorami/obszarami są:

- ✓ Zdrowie publiczne/grupy wrażliwe, tj. osoby powyżej 65 roku życia, osoby przewlekłe chore (układ oddechowy i krążenia), dzieci poniżej 5 roku życia, osoby z niepełnosprawnościami. Główne zagrożenie dla tych osób stanowi wysoka temperatura, upały, burze, nawałne deszcze,
- ✓ Gospodarka wodna, tj. podsystem zaopatrzenia w wodę (wzrost okresów bezopadowych z wysoką temperaturą) oraz podsystem gospodarki ściekowej (wzrost deszczy nawałnych powodujących wzrost przepływów w kanalizacji deszczowej i ogólnospławnej – jej chwilową niewydolność),
- ✓ Energetyka, tj. podsystem elektroenergetyczny, gdzie zagrożenie stanowią wysokie temperatury powodujące wzrost obciążenia systemu elektroenergetycznego urządzeniami elektrycznymi (klimatyzatory, wentylatory). Burze z kolei z towarzyszącymi silnymi wiatrami mogą skutkować zerwaniem sieci napowietrznych przez powalone drzewa, powodując awarie w dostawie prądu, awarie oświetlenia ulicznego w rejonach zabudowy oraz wzdłuż ulic. Burze powodują również wyładowania atmosferyczne, które mogą uszkodzić lub zakłócić pracę urządzeń elektrycznych.

Zidentyfikowano następujące zagrożenia:

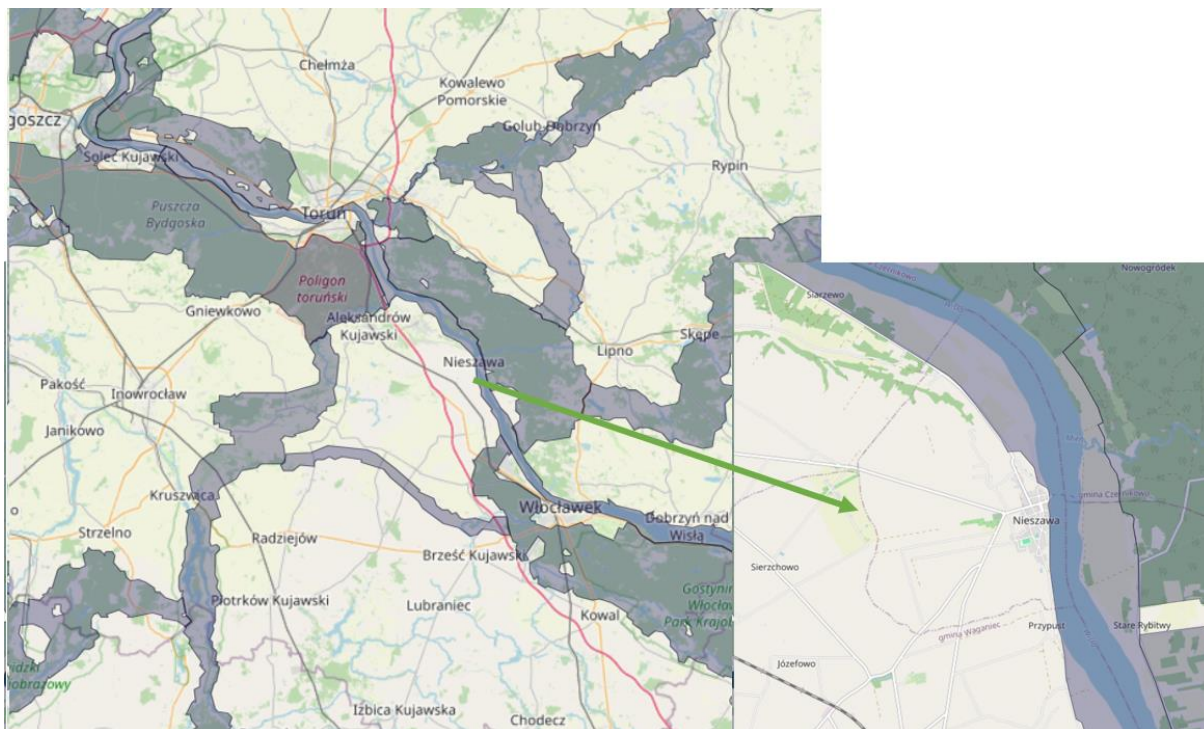
- wzrost wartości i liczby dni z temperaturą maksymalną powietrza,
- wzrost częstości występowanie fal upałów,
- wzrost okresów bezopadowych z wysoką temperaturą,
- wzrost liczby dni z burzą.

Zasoby naturalne

Zasoby przyrodnicze:

Przez teren miasta przebiega jeden z siedmiu głównych korytarzy ekologicznych Polski, których rolą jest zapewnienie łączności ekologicznej w skali całego kraju oraz włączenie obszaru Polski w paneuropejską sieć ekologiczną - Korytarz Północno-Centralny (KPnC) rozpoczyna się w Puszczy Białowieskiej, przechodzi przez Lasy Mielnickie, dolinę Bugu, Puszcę Białą, gdzie rozdziela się na dwa główne odgałęzienia – jedno prowadzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcę Kurpiowską i Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy, a drugie dochodzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcę Kampinoską i dolinę Wisły, skąd przez Puszcę Bydgoską, Lasy Sarbskie, Puszcę Notecką i Lasy Lubuskie dochodzi do Parku Narodowego Ujście Warty.

Na terenie miasta zlokalizowane są elektrownie wiatrowe, jednak występują w znacznej odległości od obszarów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych doliny rzeki Wisły.

Rysunek 6. Przebieg międzynarodowych korytarzy ekologicznych wg PAN w Białowieży w okolicach miasta.

Źródło: <https://korytarze.pl/mapa/mapa-korytarzy-ekologicznych-w-polsce>

Zasoby leśne:

Grunty leśne prywatne zajmują powierzchnię 17,76 ha (51,8%). Teren gminy został zakwalifikowany³ jako teren silnie zagrożony suszą.

Zasoby gleb klas I-III:

Dominują gleby płowe wytworzone z piasków gliniastych lub glin spiaszczonych. Grunty klas bonitacyjnych I-III koncentrują się w południowej części miasta. Grunty te zgodnie z przepisami odrębnymi nie podlegają ochronie prawnej na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (grunty w granicach administracyjnych miast). Teren gminy został zakwalifikowany⁴ jako teren silnie zagrożony suszą.

Zasoby surowców naturalnych:

W mieście zidentyfikowano złożę Piasków i żwirów: Nieszawa I: Z, zasoby geologiczne bilansowe: 867, przemysłowe-, wydobyć -; Przypust: R, zasoby geologiczne bilansowe: 1214; przemysłowe-, wydobyć – brak.

Na terenie miasta fragmentarycznie znajduje się teren górniczy wód mineralnych „Ciechocinek”.

Zidentyfikowano następujące zagrożenia:

- susza.

Zabytki

W obszarze objętym Planem ogólnym są zlokalizowane zabytki nieruchome i archeologiczne wpisane do ewidencji i rejestru wojewódzkiego konserwatora zabytków:

³ Plan przeciwdziałania skutkom suszy. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15.07.2021r.; Mapa łącznego zagrożenia suszą.

⁴ Plan przeciwdziałania skutkom suszy. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15.07.2021r.; Mapa łącznego zagrożenia suszą.

- zabytki nieruchome: łącznie 101 obiektów, w tym 22 obiekty znajdujące się w rejestrze WKZ oraz 79 obiektów ujętych w ewidencji WKZ.

- zabytki archeologiczne: 20 obiektów, w tym jeden znajdujący się w rejestrze WKZ.

Natomiast w GEZ znajdują się 102 obiekty (jeden obiekt wykazany w GEZ, a nie wykazany w WEZ, obecnie nie istnieje)

Stan ww. obiektów zabytkowych jest zróżnicowany, aczkolwiek wiele z nich wykazuje potrzebę pilnych remontów bądź modernizacji.

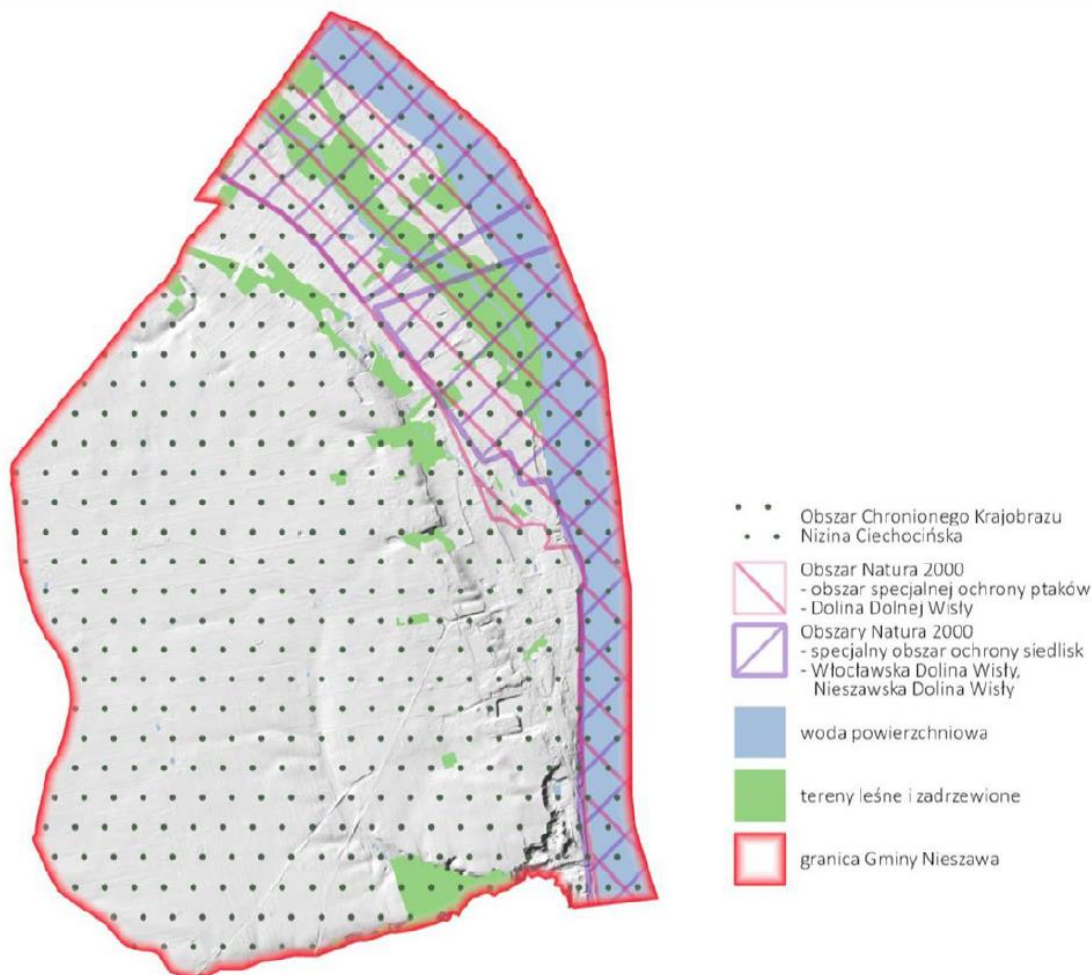
Zidentyfikowano następujące zagrożenia:

- świadoma dewastacja
- brak wystarczających remontów.

Przyrodnicze obszary chronione, w tym Obszary Natura 2000

Cały obszar miasta objęty jest formami prawnej ochrony przyrody, są to:

- ✓ Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły;
- ✓ Obszar Natura 2000 Włocławska Dolina Wisły;
- ✓ Obszar Natura 2000 Nieszawska Dolina Wisły;
- ✓ Obszar Chronionego Krajobrazu Nizina Ciechocińska;

Rysunek 7. Obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Źródło: Analizy własne.

PLB040003 Dolina Dolnej Wisły o powierzchni 33559.04 ha - bardzo rozległy obszar obejmujący odcinek doliny Wisły w jej dolnym biegu, od Włocławka do Przegaliny, zachowujący naturalny

charakter i dynamikę rzeki swobodnie płynącej. Na wysokości miasta obejmuje (w pewnym uproszczeniu) Wisłę wraz z przyległymi zaroślami. Obszar posiada plan ochrony - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 5 czerwca 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003 (Dz. U. Woj. Kuj.-Pom. poz. 2506), następnie Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 25 maja 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003 (Dz. U. Woj. Kuj.-Pom. poz. 2848).

PLH040039 Włocławska Dolina Wisły o powierzchni 4763,76 ha stanowi ok. 30 km odcinek doliny Wisły między tamą we Włocławku a miastem Nieszawa. Teren ostoi obejmuje koryto rzeki oraz terasę zalewową wraz z otaczającym obszarem, z lokalnie występującymi stromymi stokami doliny. Dla Włocławskiej Doliny Wisły, charakterystyczne są formacje geomorfologiczne typowe dla dużych nieuregulowanych rzek nizinnych, takie jak: piaszczyste wyspy w korycie rzeki, starorzecza o znacznej powierzchni, strome skarpy, krawędzie erozyjne i podcięcia. Uwagę zwracają także występujące progi tektoniczne oraz odcinek przetomowy na granicy Kotliny Płockiej i Toruńskiej w okolicach Nieszawy. Obszar ma znaczenie przede wszystkim dla ochrony lasów łągowych i siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla doliny dużej rzeki nizinnej, oraz związanej z nią fauny. Obszar posiada plan zadań ochronnych - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 20 maja 2020 r. Zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Włocławska Dolina Wisły PLH040039 (Dz. U. Woj. Kuj.-Pom. poz. 2698), następnie Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 grudnia 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Włocławska Dolina Wisły PLH040039 (Dz. U. Woj. Kuj.-Pom. poz. 69). Teren objęty ww. Obszarem Natura 200 jest w głównej mierze terenem otwartym, sporadycznie zlokalizowana jest zabudowa mieszkaniowa.

PLH040012 Nieszawska Dolina Wisły o powierzchni 3891,72 ha stanowi obejmuje odcinek Wisły o długości 22,5 km wraz z terenami zalewowymi między miastem Nieszawa, a ujściem Drwęcy. Rzeka na tym odcinku ma charakter uregulowanej rzeki nizinnej. Ważnym elementem odcinka rzeki w granicach ostoi, warunkującym jego wartość przyrodniczą, jest obecność koryt bocznych, drobnych dopływów i rowów oraz zbiorników wód stojących, towarzyszących systemowi ekologicznemu koryta głównego na obszarze doliny rzecznej. Obszar ma znaczenie przede wszystkim dla ochrony mozaiki siedlisk nadrzecznych, charakterystycznych dla doliny dużej rzeki nizinnej oraz fauny związanej z rzeką i środowiskami dna jej doliny. Obszar stanowi cenny zasób zróżnicowanych siedlisk dla gatunków zwierząt rzadkich i poddanych ochronie związanych ze środowiskiem wodnym. Obszar posiada plan ochrony - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 26 października 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nieszawska Dolina Wisły PLH040012 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 3275), następnie Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 1 sierpnia 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nieszawska Dolina Wisły PLH040012 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 3980). Teren objęty ww. Obszarem Natura 200 jest w głównej mierze terenem otwartym, sporadycznie zlokalizowana jest zabudowa mieszkaniowa.

Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej o powierzchni 38 236,34 ha powołany został przede wszystkim w celu ochrony różnorodności biologicznej siedlisk, walorów mikroklimatycznych uzdrowiska Ciechocinek oraz krajobrazu nadwiślańskiego. Ważnym elementem ochrony są tereny leśne z dominującymi borami sosnowymi oraz rzeki: Wisła, Tążyna i Mień z przyległym pasem roślinności, głównie lasów liściastych. Pokrywa on całą powierzchnię miasta Nieszawa. Obszar posiada dokument ustanawiający - Uchwała Nr XI/257/19 Sejmiku Woj. Kuj.-Pom. z 13.11.2019 r. (Dz. Urz. Woj.

Kuj.-Pom. poz. 6119); Uchwała zmieniająca Nr XLIII/583/22 z 21.03.2022 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 1432); Uchwała zmieniająca Nr LXIII/891/23 z 27.11.2023 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 7398). Z racji tego, iż w granicach ww. OChK znajduje się całe miasto, w tym jego najbardziej zainwestowana część teren ten obecnie zagospodarowany jest w różnorodny sposób. Na terenie OChK zlokalizowane są elektrownie wiatrowe, jednak występują w znacznej odległości od obszarów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych doliny rzeki Wisły.

Zidentyfikowano następujące zagrożenia:

- brak zagrożeń.

3.2. Ocena istniejącego stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Ustalenia projektu Planu ogólnego wpłyną na zmianę środowiska na terenie objętym tym projektem. Dlatego też identyfikuje się obszary objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem. Są to tereny dotychczas otwarte, wykorzystywane pod działalność rolniczą, dla których w Planie ogólnym wyznaczono strefy: SW, SJ, SU, SP.

3.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu Planu ogólnego

Plan ogólny został opracowany w związku z wejściem w życie reformy planowania przestrzennego, która ma na celu bardziej optymalne zagospodarowanie przestrzeni, w zgodzie z ideą ładu przestrzennego. Jednym z elementów tej reformy jest wprowadzenie nowego narzędzia planistycznego jakim jest właśnie plan ogólny, opracowywany obligatoryjnie dla obszaru całej gminy. Cele reformy, a więc i realizacji planu ogólnego to:

- ✓ zwiększenie elastyczności i integralności systemu planowania przestrzennego,
- ✓ przeciwdziałanie rozpraszaniu się zabudowy na tereny rolnicze, leśne i przyrodniczo cenne,
- ✓ ułatwienie inwestowania na terenach już zabudowanych,
- ✓ cyfryzacja danych o planowaniu przestrzennym,
- ✓ większa przejrzystość konsultacji społecznych.

W związku z powyższym, brak realizacji planu ogólnego może skutkować następującymi niekorzystnymi zjawiskami:

- ✓ dalsze rozpraszanie się zabudowy na tereny rolnicze, leśne i przyrodniczo cenne,
- ✓ konflikty społeczne wynikające z nieoptymalnego zagospodarowania przestrzeni,
- ✓ wzrost kosztów realizacji infrastruktury technicznej, transportowej i społecznej,
- ✓ utrwalenie niekorzystnych warunków życia bądź nawet ich pogorszenie,
- ✓ ograniczenie możliwości dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, w tym zahamowanie realizacji inwestycji.

3.4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu Planu ogólnego

Analiza obecnego zagospodarowania oraz stanu środowiska na obszarze opracowania wskazuje na brak problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektu Planu ogólnego. Niemniej identyfikuje się zjawiska, które mogą stanowić pewne uciążliwości lub brak komfortu dla mieszkańców:

- sezonowe zanieczyszczenie powietrza spowodowane emisją ze źródeł niskich – indywidualne systemy grzewcze,

- zmiany klimatu (wzrost wartości i liczby dni z temperaturą maksymalną powietrza, wzrost częstości występowanie fal upałów, wzrost okresów bezopadowych z wysoką temperaturą, wzrost liczby dni z burzą oraz możliwość występowania smogu zimowego).

4. Oceny rozwiązań

4.1. Ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko oraz cele i przedmiot ochrony Natura 2000 i jego integralność

Każda działalność materialna człowieka, wywiera wpływ na przyrodę. Wpływ/oddziaływanie ten może być przede wszystkim pozytywny (np. na terenach zdewastowanych i długo użytkowanych można, działając świadomie, uzyskać restytucję niektórych cech środowiska i ewentualnie poprawę środowiska w całości) lub negatywny (szczególnie, jeśli jest prowadzona na obszarach chronionych lub mało zmienionych), długo lub krótkotrwały.

Oceny oddziaływania projektu Planu ogólnego na poszczególne elementy środowiska w przedmiotowym obszarze dokonano na podstawie wszechstronnych analiz, w tym powiązań między tagodzeniem zmian klimatu, adaptacją do nich oraz innymi kwestiami środowiskowymi.

Zakres funkcjonalności możliwych do realizacji w poszczególnych strefach planistycznych jest bardzo szeroki. Zwłaszcza w sytuacji kiedy dokonano wyboru profilu dodatkowego. Np. występowanie funkcji terenów zieleni urządzonej w większości stref powoduje, iż wpływ realizacji danej strefy może być tylko pozytywny (jeśli zagospodarowanie nastąpi na tereny tej zieleni) lub tylko częściowo pozytywny (jeśli zagospodarowanie nastąpi w części na tereny tej zieleni). Podobnie dotyczy to stref, w których jest możliwość realizacji terenów lasów, wód. Natomiast występują strefy, których funkcjonalności z racji funkcji głównej z definicji mogą spowodować oddziaływanie negatywne, dotyczy to stref: komunikacyjnej, infrastrukturalnej, gospodarczej. Choć, z drugiej strony, występowanie w nich funkcjonalności terenów zieleni urządzonej prawdopodobnie spowoduje niwelację ewentualnego niekorzystnego oddziaływania funkcji głównej. Toteż dokonując oceny wpływu poszczególnych stref planistycznych na elementy środowiska geograficznego brano pod uwagę głównie profil funkcjonalny podstawowy określony dla strefy i badano jego ewentualne oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska, oceniając w sposób zgeneralizowany, tj. jeśli oddziaływanie może być niekorzystne na większość komponentów środowiska, uznano, iż oddziaływanie całej strefy może mieć takie oddziaływanie. I odwrotnie jeśli oddziaływanie może być korzystne na większość komponentów środowiska, uznano, iż oddziaływanie całej strefy może mieć takie oddziaływanie. Analizie poddano ewentualne oddziaływanie funkcjonalności możliwych do realizacji w danej strefie na poszczególne komponenty środowiska badając:

- ✓ długość oddziaływania: K-krótkoterminowe, D-długoterminowe, Ś-średnioterminowe, S-stałe, CH-chwilowe
- ✓ formę oddziaływania: B-bezpośrednie, P-pośrednie,
- ✓ jakość oddziaływania: negatywne, pozytywne lub brak.

Tak skonstruowany schemat oceny oddziaływania funkcjonalności możliwych do realizacji w poszczególnych strefach planistycznych na poszczególne komponenty środowiska umożliwił wskazanie stref planistycznych, których oddziaływanie na środowisko może być:

- ✓ Raczej pozytywne - ze względu na przewagę funkcjonalności, które sprzyjają zachowaniu dobrego stanu środowiska lub jego poprawie
- ✓ Raczej negatywne - ze względu na przewagę funkcjonalności, które mogą pogorszyć stan środowiska lub utrwalić stan, który już dzisiaj wymaga poprawy
- ✓ Raczej neutralne - ze względu na występowanie funkcjonalności, które w równym zakresie mogą wpływać pozytywnie jak i negatywnie.
- ✓

Tabela 2. Schemat oceny wpływu stref planistycznych na komponenty środowiska.

Strefy planistyczne			Prawdopodobne oddziaływanie na komponenty środowiska geograficznego
symbol	nazwa strefy	profil podstawowy	
SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	
SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	
SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	
SU	strefa usług	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	
SH	strefa handlu wielkopowierzchniowego	teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	
SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	
SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	
SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	
SN	Strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	
SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	
SG	strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	

SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	
SK	strefa komunikacji	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	

Kolorami oznaczono oddziaływanie: żółty – raczej neutralny; czerwony – raczej negatywny; zielony – raczej pozytywny.

Źródło: Analizy własne.

Różnorodność biologiczna

Do nieznacznego zmniejszenia się powierzchni biologicznie czynnej może dojść w obszarach dotychczas niezainwestowanych, a przeznaczonych w projekcie planu ogólnego pod zabudowę. Jednak należy zaznaczyć, iż w planie ogólnym nie wyznaczono innych terenów pod zabudowę mieszkaniową niż objęte obowiązującym mpzp i wyznaczonymi granicą OUZ. Projekt określa minimalną powierzchnię biologicznie czynną – 30-50% - co zabezpiecza przed nadmiernym i niewłaściwym zabudowywaniem przestrzeni w zakresie funkcji nadanej terenowi.

Przewidywane oddziaływanie	Strefa planistyczna
Raczej pozytywne	SN, SO, SC
Raczej negatywne	SG, SZ, SP, SU, SI
Raczej neutralne	SW, SJ, SR

Ludzie

Realizacja projektu Planu ogólnego wpłynie w głównej mierze na polepszenie się warunków życia ludności poprzez zainwestowanie nowych terenów umożliwiające rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej i usługowej.

Przewidywane oddziaływanie	Strefa planistyczna
Raczej pozytywne	SW, SJ, SR, SN, SO, SC, SZ, SP, SU, SI,
Raczej negatywne	-
Raczej neutralne	SG

Zwierzęta i rośliny

Przedmiotowy projekt planu nie ingeruje w obszary stanowiące siedliska roślin i zwierząt. Na terenach o wysokich walorach przyrodniczych stanowiące siedliska roślin i zwierząt zostały wyznaczone strefy planistyczne umożliwiające ich zachowanie.

Przewidywane oddziaływanie	Strefa planistyczna
Raczej pozytywne	SN, SO, SC
Raczej negatywne	SG, SZ, SP, SU, SI
Raczej neutralne	SW, SJ, SR

Wody

Nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na środowisko wodne. Dla terenów wód i ich bezpośredniego otoczenia wyznaczono strefy planistyczne umożliwiające ich zachowanie. Do pogorszenia się stanu wód może jedynie dojść za sprawą nadmiernego stosowania środków ochrony roślin w terenach użytkowanych rolniczo. Projekt planu poprzez koncentrację zabudowy, a tym samym ułatwienia w realizacji infrastruktury kanalizacyjnej realizuje wymogi określone w art. 83 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Na podstawie Rozporządzenia nr 14/2024 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 listopada 2024 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych w miejscowości Nieszawa ustanowiono strefę ochronną ujęcia wód podziemnych dla ujęcia zlokalizowanego w miejscowości Nieszawa składającą się z:

1) terenu ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych (studni nr 3b i nr 4 ujęcia wód podziemnych w Nieszawie)

2) terenu ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych (obszar A i obszar B).

Dla terenów ochrony bezpośredniej i pośredniej obowiązują przepisy odrębne, w tym ww. Rozporządzenie wojewody kujawsko-pomorskiego. Projekt Planu ogólnego sankcjonuje ograniczenia w zagospodarowaniu terenów objętych ww. strefami:

Ujęcie wody wraz z terenem ochrony bezpośredniej znajdują się w strefie SI.

Tereny ochrony pośredniej znajdują się:

Obszar A: strefa SR; strefa SJ, SZ dla istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej.

Obszar B: strefa SO dla terenów otwartych o znaczących walorach przyrodniczych, w tym ponadlokalnego i lokalnego ciągu ekologicznego; strefa SN dla terenów predysponowanych do rozwoju rekreacji i sportu, zgodnie z polityką rozwoju Gminy; strefy SJ dla istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz dla terenów stanowiących poszerzenie już istniejących terenów zabudowy mieszkaniowej w celu koncentracji zabudowy; strefy SU dla istniejącej zabudowy usługowej oraz dla nowych terenów w celu obsługi istniejących i planowanych terenów zabudowy mieszkaniowej zgodnie ze standardami planowania przestrzennego; strefy SP wyłącznie dla terenów istniejącej zabudowy produkcyjnej; strefy SI dla terenów istniejącej zabudowy infrastrukturalnej, komunalnej oraz planowanej, zgodnie z polityką rozwoju Gminy, w tym służących obsłudze terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej.

Ww. Obszar B znajduje się w terenie zainwestowanym miasta, stąd w zdecydowanej mierze wyznaczenie stref planistycznych wiązało się z adaptacją istniejącej funkcji terenu bądź jej uzupełnieniem.

Przewidywane oddziaływanie	Strefa planistyczna
Raczej pozytywne	SN, SO, SC
Raczej negatywne	SR, SZ
Raczej neutralne	SJ, SW, SU, SP, SI, SG

Powietrze

Do niekorzystnego oddziaływania na powietrze może dojść w zakresie wprowadzania do powietrza gazów i pyłów ze źródeł niskich, ale mało prawdopodobnie ze względu na obowiązek stosowania się do obowiązujących norm w tym zakresie.

Przewidywane oddziaływanie	Strefa planistyczna
Raczej pozytywne	SN, SO, SC, SR
Raczej negatywne	SW, SJ, SZ, SP, SG
Raczej neutralne	SU, SI

Powierzchnia ziemi

Oddziaływanie niekorzystne będzie wiązać się głównie z likwidacją pokrywy glebowej w wyniku wprowadzenia nowej zabudowy, oddziaływanie korzystne będzie się wiązać głównie z pozostawieniem powierzchni ziemi w stanie dotychczasowym.

Przewidywane oddziaływanie	Strefa planistyczna
Raczej pozytywne	SR, SN, SO, SC
Raczej negatywne	SZ, SP, SI, SG
Raczej neutralne	SW, SJ, SU

Krajobraz

Projekt planu ogólnego wprowadza ustalenia porządkujące teren gminy oraz zabezpieczające przed zbyt intensywnym zagospodarowaniem przestrzeni. W gminie nie występują krajobrazy priorytetowe, określono natomiast wnioski i rekomendacje wg Audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego – projekt planu ogólnego sankcjonuje te wnioski i rekomendacje poprzez dobór stref planistycznych SN, SO, SR w terenach otwartych, w tym w obszarze przedpola ekspozycji na obiekt kultury.

Projekt Planu ogólnego w wyznaczonych strefach SR dopuszcza lokalizację elektrowni wiatrowych i słonecznych. Należy mieć na uwadze jednak fakt, iż lokalizacja ww. elektrowni może nastąpić wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ich realizacja bądź jej brak będzie zatem elementem dalszych analiz na etapie opracowywania planu miejscowego. Obecnie na terenie miasta zlokalizowane są elektrownie wiatrowe, jednak występują w znacznej odległości od obszarów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych doliny rzeki Wisły.

Przewidywane oddziaływanie	Strefa planistyczna
Raczej pozytywne	SN, SO, SC
Raczej negatywne	SG, SP, SI
Raczej neutralne	SW, SJ, SZ, SU, SR (w zakresie lokalizacji infrastruktury OZE)

Klimat i jego zmiany

Projekt Planu ogólnego nie wprowadza zmian klimatycznych. Wyznaczenie stref SN, SO, SR umożliwia pozostawienie dotychczasowych terenów otwartych w takiej funkcji.

Ocena wpływu Planu ogólnego na poszczególne zdiagnozowane dla gminy obszary wrażliwe związane ze zmianami klimatu i różnorodnością biologiczną:

Dla gminy na podstawie analiz uwarunkowań oraz dokumentów i badań krajowych z zakresu zmian klimatu wskazano, iż obszarami wrażliwymi są: Zdrowie publiczne/grupy wrażliwe; Gospodarka wodna; Energetyka – Plan ogólny wprowadzający nowe funkcje nie będzie wywoływać niekorzystnych zmian w zakresie zdiagnozowanych dla gminy obszarów wrażliwych, wręcz będą to zmiany pozytywne.

Ocena wpływu skutków zmian klimatu na realizację Planu ogólnego:

Dla obszaru gminy wyszczególnia się następujące zagrożenia związane ze zmianą klimatu, a mogące mieć wpływ na realizację planu ogólnego:

wzrost temperatury może spowodować wzrost kosztów inwestycji (planowanej nowej zabudowy) – nieodzwonne stanie się montowanie urządzeń klimatyzacyjnych, zasłon tarasowych, okiennic/żaluzji zewnętrznych i innych ograniczających dopływ promieni słonecznych do wnętrza budynku. Będzie się to wiązać z zwiększonym zapotrzebowaniem na energię elektryczną.

Burze, coraz silniejsze wiatry mogą doprowadzić do strat materialnych w postaci uszkodzonych budynków, ogrodzeń, małej architektury ogrodowej, oświetlenia ulicznego i napowietrznych linii elektroenergetycznych. Będzie się to wiązało z koniecznością dodatkowego (dotąd zbędnego) zabezpieczania ww. obiektów zgodnie z prognozami pogody. Możliwy również będzie wzrost kosztów realizacji lub potrzeba modernizacji infrastruktury technicznej służącej odprowadzaniu ścieków i deszczówki polegający na zwiększeniu przepustowości systemu.

Susza, duża liczba dni bez opadów może doprowadzić do czasowego braku wody, nie prognozuje się braku wody pitnej (gmina posiada wydolny system zaopatrywania w wodę pitną), jednak w związku z coraz mniejszymi zasobami naturalnymi wody może dojść do potrzeby zmniejszania racji do działań takich jak podlewanie ogrodów, ogródków, fontanny, itp.

Dla gminy wyszczególnia się następujące szanse związane ze zmianą klimatu, a mogące mieć wpływ na realizację planu ogólnego:

Wzrost temperatury powodować będzie dłuższy okres wegetacyjny, co z kolei będzie się wiązać z bogatszą szatą roślinną oraz możliwością wprowadzenia nowych gatunków roślin uprawnych.

W Planie ogólnym wyznaczono strefy SR, w których umożliwiono realizację elektrowni wiatrowych i słonecznych, co jest wypełnieniem polityki klimatycznej Europy i dalej Polski. Będzie miało to zatem pozytywny wydzźwięk w zakresie adaptacji do zmian klimatu.

Przewidywane oddziaływanie	Strefa planistyczna
Raczej pozytywne	SN, SO, SC, SR, SI
Raczej negatywne	-
Raczej neutralne	SW, SJ, SZ, SU, SG, SP

Zasoby naturalne

Nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na zasoby naturalne. Dla terenów o najwyższych walorach przyrodniczych, tj. terenów leśnych, wód wraz z otaczającą je roślinnością wyznaczono strefy umożliwiające ich zachowanie lub uzupełnienie ciągłości lokalnych i ponadlokalnych ciągów ekologicznych. Dla terenów użytkowanych rolniczo występowania gleb klas bonitacyjnych I-III wyznaczono głównie strefy SO, SR umożliwiające dalsze ich użytkowanie rolnicze. W gminie wyznaczono strefy umożliwiające realizację zabudowy mieszkaniowej jedynie w obszarze objętym mpzp i objętych granicą OUZ. Grunty klas bonitacyjnych I-III zostały przeznaczone na inne funkcje niż rolnicze w wyniku potrzeby rozwoju terenów o funkcji usługowej, infrastrukturalnej oraz produkcyjnej. Strefy SP zostały wyznaczone na terenach predysponowanych do pełnienia funkcji gospodarczych – w znacznej odległości od zwartej zabudowy miasta, w sąsiedztwie drogi powiatowej włączającej gminę w sieć dróg krajowych, w tym autostradowych, częściowo w sąsiedztwie istniejących terenów o funkcji gospodarczej. Należy zaznaczyć, iż w granicach miast na podstawie przepisów odrębnych, grunty klas I-III nie są chronione przed użytkowaniem innym niż rolnicze.

Dla terenów występowania udokumentowanych złóż kopalin wyznaczano strefę SG, co umożliwi ich przyszłą eksploatację.

Przewidywane oddziaływanie	Strefa planistyczna
Raczej pozytywne	SN, SO, SC, SR, SG
Raczej negatywne	-
Raczej neutralne	SW, SJ, SZ, SU, SI, SP

Zabytki

W planie ogólnym usankcjonowano znajdujące się na terenie gminy obiekty zabytkowe poprzez określenie właściwych dla tych obiektów stref planistycznych umożliwiające ich zachowanie lub zmianę funkcji zgodnej z pierwotną funkcją. Możliwe też będzie ich modernizowanie. Dla terenów cmentarzy zabytkowych wyznaczono strefę SC.

Przewidywane oddziaływanie	Strefa planistyczna
Raczej pozytywne	SN, SO, SC, SR, SWSU
Raczej negatywne	-
Raczej neutralne	SJ, SZ, SG, SI, SP

Dobra materialne

Realizacja projektu planu ogólnego wpłynie pozytywnie na dobra materialne. Nastąpi prawdopodobnie wzrost wartości gruntów związany z pojawiającą się możliwością rozpoczęcia i rozwoju przedsiębiorczości oraz poprawą warunków zamieszkania w wyniku lokalizacji zabudowy z dostępem do infrastruktury technicznej, transportowej i społecznej.

W mieście występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią (10%, 1%, 0,2%) – w projekcie Planu ogólnego w większości wyznaczono strefę SO oraz SN (w przypadku terenów zagospodarowanych jako bulwar rzeczy). Natomiast w przypadku istniejących już zabudowań zlokalizowanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Wisły wyznaczono strefy SJ, SW, prowadząc ich granice po obrysie istniejących budynków. Wobec powyższego wyznaczone strefy funkcjonalne na ww. obszarach zagrożenia powodzią nie wpłyną na pogorszenia się warunków bezpieczeństwa ludzi i mienia.

W mieście identyfikuje się obszary osuwania się mas ziemnych – wyznaczono strefy: SO, SN. Wobec powyższego wyznaczone strefy funkcjonalne na ww. obszarach osuwania się mas ziemnych nie wpłyną na pogorszenia się warunków bezpieczeństwa ludzi i mienia.

Przewidywane oddziaływanie	Strefa planistyczna
Raczej pozytywne	SW, SJ, SZ, SU, SG, SN, SO, SC, SR, SI, SP
Raczej negatywne	-
Raczej neutralne	-

Obszar Natura 2000, obszary chronione

Nie przewiduje się negatywnego wpływu Planu ogólnego na ww. obszary. Przewiduje się oddziaływanie pozytywne na obszary Natura 2000, dla których w planie ogólnym wyznaczono strefę SO, SN i tylko w przypadkach usankcjonowania istniejącej zabudowy wprowadzono inne strefy. Dla OChK Nizina Ciechocińska wyznaczono strefy przy uwzględnieniu dokumentu go stanowiącego, w tym w granicach do 100 m od naturalnych rzek i zbiorników wodnych wyznaczono strefę SN, SO. W części oddalonej od obszarów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych rzeki Wisły, zmienionych antropogenicznie wyznaczono strefy SR, w których w profilu dodatkowym wyznaczono funkcję elektrowni wiatrowych i słonecznych. Należy mieć na uwadze jednak fakt, iż lokalizacja ww. elektrowni może nastąpić wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ich realizacja bądź jej brak, będzie zatem elementem dalszych analiz na etapie opracowywania planu miejscowego. Obecnie na terenie miasta zlokalizowane są elektrownie wiatrowe, jednak występują w znacznej odległości od obszarów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych doliny rzeki Wisły, w ww. strefie SR.

Przewidywane oddziaływanie	Strefa planistyczna
Raczej pozytywne	SN, SO, SC
Raczej negatywne	-
Raczej neutralne	SW, SJ, SZ, SU, SG, SI, SP, SR

Analiza istniejącego stanu środowiska oraz zaproponowanych w projekcie Planu ogólnego stref planistycznych wykazała, że realizacja ocenianego dokumentu będzie miała wpływ na środowisko geograficzne. Wpływ ten w największym stopniu będzie dotyczyć:

- ✓ Powierzchni terenu – likwidacja powierzchni glebowej

- ✓ Różnorodności biologicznej – fragmentacja terenów bytowania zwierząt i roślin na części terenów
- ✓ Krajobrazu – powstanie nowych form zainwestowania
- ✓ Dóbr materialnych – wzrost wartości gruntu spowodowany możliwością rozpoczęcia i rozwoju działalności gospodarczych, a w konsekwencji powstaniem nowych miejsc pracy
- ✓ Ludzi – wzrost poziomu i standardu zamieszkania poprzez realizację zabudowy mieszkaniowej w powiązaniu z infrastrukturą techniczną, komunikacyjną i społeczną
- ✓ Klimat – możliwość produkcji energii z odnawialnych źródeł energii, a tym samym redukcja potencjalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Generalnie stwierdza się, iż realizacja Planu ogólnego polegająca na wprowadzeniu nowych form zagospodarowania będzie miała wpływ na środowisko geograficzne i będzie to wpływ zarówno pozytywny - w głównej mierze w zakresie społecznym i ekonomicznym, a także przyrodniczym (dobra materialne, ludzie, adaptacja do zmian klimatu) jak i ewentualnie niekorzystny - w głównej mierze w zakresie przyrodniczym (krajobraz, powierzchnia terenu). Podkreśla się wprowadzenie funkcji zgodnych z rekomendowanymi dla przedmiotowego terenu w Opracowaniu ekofizjograficznym.

4.2. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu Planu ogólnego

Realizacja projektu Planu ogólnego nie wpłynie na środowisko przyrodnicze w taki sposób, aby wymagało to określenia ograniczeń lub kompensacji przyrodniczej tych negatywnych oddziaływań.

4.3. Propozycja rozwiązań alternatywnych w stosunku do zawartych w projekcie Planu ogólnego wraz z uzasadnieniem ich wyboru, w tym wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Reasumując, nie było potrzeby wykonania kilku wariantów zagospodarowania terenu, gdyż funkcje które wprowadza projekt Planu ogólnego są zgodne z zaleceniami wynikającymi z lokalnych uwarunkowań, w tym opisanych w Opracowaniu ekofizjograficznym. Dlatego też stwierdza się, że wybór takiego kierunku zagospodarowania przestrzeni jest w pełni uzasadniony. Analiza ustaleń Planu ogólnego wskazuje, że ustalenia te przy przyjęciu m.in. wpływu zmian klimatu na realizację projektu Planu ogólnego realizują zasadę zrównoważonego rozwoju, a realizacja proponowanych rozwiązań sprzyjać będzie w pewnym zakresie ochronie środowiska geograficznego. Nie zdiagnozowano, że realizacja projektu Planu ogólnego będzie miała jakiegokolwiek negatywny wpływ na obszary, obiekty chronione, w tym przedmiot ochrony oraz integralność obszaru sieci Natura 2000.

Nie zidentyfikowano trudności wynikających z niedostatków techniki i luk w wiedzy potrzebnej do rzeczywistego i realnego określenia oddziaływania ustaleń Planu ogólnego na środowisko. Pewnych wątpliwości w formułowaniu wniosków dostarcza konieczność analizy zmian klimatu. Powszechnie uznaje się fakt istnienia zmian klimatu, ale już w znacznie mniejszym stopniu dostrzega się ich charakter oraz rozmiar ich konsekwencji. Jednymi z ważniejszych przyczyn tego stanu rzeczy jest brak dostatecznej wiedzy pochodzącej z badań i analizy scenariuszy wydarzeń oraz właściwości samych zmian klimatu - zazwyczaj są to zmiany postępujące powoli, chociaż coraz częściej towarzyszy im występowanie dynamicznych wydarzeń. Należy podkreślić, że zmiany klimatu, które obecnie obserwujemy i którym próbujemy przeciwdziałać, stanowią jedynie początek długotrwałego procesu, który dopiero jest przed nami, w związku z powyższym nie jesteśmy w stanie przewidzieć do końca charakteru tych zmian i jego skutków.

Pewnych trudności dostarcza także fakt, iż Plan ogólny wyznacza strefy planistyczne, których zakres funkcjonalny jest dość szeroki. Rzeczywiste planowanie przestrzeni nastąpi na etapie opracowania mpzp, wówczas będzie miał miejsce wybór konkretnych funkcjonalności na danym terenie spośród możliwych do zastosowania, a wynikających z wyznaczonej strefy planistycznej. Stąd na etapie planu ogólnego trudno jest jednoznacznie ocenić potencjalny wpływ realizacji możliwych funkcjonalności na środowisko – na etapie mpzp będzie możliwość wyboru, np. tylko jednej funkcjonalności spośród wymienionych w profilu podstawowym lub/i dodatkowym. W planie ogólnym w danej strefie istnieje możliwość zagospodarowania terenu pod wiele funkcjonalności zawartych w profilu podstawowym i ewentualnie dodatkowym bez możliwości określenia udziału poszczególnych funkcjonalności w danej strefie.

5. Informacje końcowe

5.1. Możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Nie występuje. Obszar objęty projektem Planu ogólnego położony jest w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w centralnej części kraju, i od granic państwowych w linii prostej oddzielają go następujące odległości (w przybliżeniu): wschodnia granica – 410 km, zachodnia granica – 360 km, północna granica – 300 km, południowa granica – 460 km.

5.2. Przewidywane metody analizy skutków realizacji projektu Planu ogólnego oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie regulują metod analizy realizacji ustaleń Planu ogólnego. Instrumentem badania jakości środowiska jest monitoring, zapisany w innych aktach prawnych. Należy zakładać, iż zgodnie z art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska, wpływ ustaleń projektu Planu ogólnego na środowisko przyrodnicze w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych, dotrzymywania standardów jakości środowiska, obszarach występowania przekroczeń, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. System ten opiera się na prezentowaniu raz w roku prowadzonych badań jakości środowiska wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji – Raportu o stanie środowiska w województwie kujawsko-pomorskim (WIOŚ- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska). System ten może zostać uzupełniony danymi pochodzącymi z innych źródeł, np. dane Głównego Urzędu Statystycznego, w tym systemu STRATEG, dane z poszczególnych referatów Urzędu Gminy, w tym z referatu zajmującego się monitoringiem zmian w zagospodarowaniu przestrzeni. Z punktu widzenia ochrony środowiska, za istotne należy uznać monitorowanie w zakresie:

- pomiarów emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza
- zachowania ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych
- prawidłowości wypełniania ustaleń planu w zakresie ustalonych wskaźników zabudowy.

5.3. Wnioski i zalecenia do sposobu realizacji projektu Planu ogólnego

Analiza istniejącego stanu środowiska oraz ustaleń zawartych w przedłożonym projekcie Planu ogólnego doprowadziła do skonstruowania następujących wniosków:

1. Ustalenia Planu ogólnego nie wpływają w istotnie negatywny sposób na środowisko przyrodnicze, nie powodują istotnego pogorszenia jego stanu. Przewidywane kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym odpowiadają na potrzeby gminy.
2. Ustalenia zawarte w przedmiotowym projekcie Planu ogólnego są zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju, warunkami równowagi przyrodniczej i racjonalnym gospodarowaniem przestrzenią.

3. Przeprowadzona analiza i ocena oddziaływania na środowisko nie wykazała przeciwwskazań dla realizacji projektu Planu ogólnego.

5.4. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza prognoza została opracowana na potrzeby Planu ogólnego gminy miejskiej Nieszawa. Podstawę prawną opracowania niniejszej Prognozy stanowi art. 41 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2024.1112 t.j. ze zm.) oraz Uchwała Nr VII-61/24 Rady Miejskiej Nieszawa z dnia 16 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania Planu ogólnego gminy miejskiej Nieszawa. Projekt ocenianego projektu Planu ogólnego zgodnie z art. 46 ww. ustawy wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której częścią stanowi niniejsza Prognoza.

Gmina Nieszawa to gmina miejska położona w powiecie aleksandrowskim województwa kujawsko-pomorskiego. Zajmując 977 ha jest największym miastem pod względem powierzchni, wśród miast do 5 tys. mieszkańców w województwie kujawsko-pomorskim. Posiadając 1747 mieszkańców, wśród ww. miast jest obszarem o najniższej gęstości zaludnienia 178/1 osoby/1 km². Miasto odznacza się wysoką atrakcyjnością przyrodniczą – cały obszar miasta objęty jest prawną ochroną przyrody, wschodnią granicę gminy stanowi rzeka Wisła, do której prostopadle, wyznaczając jednocześnie południową granicę miasta, wpływa ciek Dopływ z Sierzchowa. Rzeka Wisła stanowi korytarz ekologiczny o randze międzynarodowej. Miasto jest dobrze skomunikowane z resztą województwa kujawsko-pomorskiego a dalej kraju. W niedalekiej odległości przebiegają najważniejsze szlaki komunikacyjne – autostrada A1 wraz z węzłem „Ciechocinek” oraz droga krajowa DK91. Korzystne położenie miasta wyznacza również bliska odległość do jednej z dwóch stolic województwa, a zarazem miasta odznaczającego się wysoką atrakcyjnością turystyczną – Torunia oraz jednego z największych uzdrowisk w kraju – Ciechocinka. Mimo to, miasto odznacza się stosunkowo niską aktywnością gospodarczą.

Projekt Planu ogólnego składa się z dwóch integralnych części:

- ✓ Rysunku w formie elektronicznej
- ✓ Gminnych standardów urbanistycznych zawierających Gminny katalog stref planistycznych

Plan ogólny sporządzono na podstawie przepisów ustawy z dnia 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2024.1130 ze zm.), w tym art. 13b uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy. W planie ogólnym gminy wyznaczono odpowiednie do uwarunkowań i trendów zmian strefy planistyczne zgodne z art. 13c ustawy o planowaniu. W gminnym katalogu stref planistycznych określono ich profil funkcjonalny podstawowy i niekiedy dodatkowy oraz wartości wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu dla poszczególnych stref: maksymalna nadziemna intensywność zabudowy, maksymalna wysokość zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

Dokonując oceny Planu ogólnego wzięto pod uwagę wiele dokumentów sporządzanych zarówno dla kraju jak i województwa kujawsko-pomorskiego, aby sprawdzić czy ustalenia Planu ogólnego zgadzają się z zapisanymi w nich zamierzeniami. Ustalono, iż oceniany projekt Planu ogólnego wpisuje się w główne założenia dokumentów szczebla krajowego i wojewódzkiego, a także międzynarodowego. Ocenie poddano istniejący stan środowiska przyrodniczego w gminie. Obecny sposób zagospodarowania pozwala na wydzielenie w mieście trzech głównych jednostek funkcjonalno-przestrzennych. Należy pamiętać jednak, że wydzielenie to jest umowne, niemniej odzwierciedla podstawowe procesy zachodzące w przestrzeni miasta. Pierwsza jednostka to jednostka wielofunkcyjna charakteryzująca się zwartą zabudową skupioną wokół rynku miejskiego i wzdłuż rzeki Wisły. Przebieg granicy ww. jednostki wyznaczają ulice: poczynając od północnej części miasta, ulica Ciechocińska, następnie od kościoła parafialnego przekraczając ulicę Ciechocińską na zachód do ulicy

Żabiej, ulica Żabia, dalej przekraczając ulicę Mickiewicza, ulica Kościuszki, Szkolna do ulicy Stodólnej, ulica J. Spornego, Gęsiniec do ulicy Narutowicza, następnie brzeg rzeki Wisły.

W jej skład wchodzi teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej, teren wód, teren zieleni. Obejmuje ona również reprezentacyjne części miasta:

- ✓ rynek miejski – Plac Kazimierza Jagiellończyka,
- ✓ ulicę Noakowskiego,
- ✓ ulicę 3-Maja,
- ✓ Bulwary 500-lecia,
- ✓ Plac Generała Hallera.

Druga jednostka to jednostka o dominującej funkcji terenów otwartych związanych z działalnością rolniczą. Obejmuje teren rolnictwa, w tym zabudowy związanej z rolnictwem, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej, teren cmentarza, teren zieleni oraz w niewielkim stopniu: teren produkcji, teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zabudowy usług, w tym handlu.

Trzecia jednostka to jednostka o funkcji przyrodniczej obejmująca teren wód (głównie rzeka Wisła, Dopływ z Sierchowa, pozostałe cieki i rowy melioracyjne, oczka wodne), teren zieleni naturalnej, teren zieleni urządzonej. Jest to jednostka zawierająca m.in. teren o wybitnych walorach przyrodniczych, objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w tym obszary Natura 2000. Obecny stan środowiska na przedmiotowym terenie jest dobry. Niemniej zidentyfikowano następujące zagrożenia:

- ✓ zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP,
- ✓ okresowe zanieczyszczenia powietrza związane z brakiem centralnego systemu ogrzewania,
- ✓ dotyczące klimatu i jego zmian: wzrost wartości i liczby dni z temperaturą maksymalną powietrza, wzrost częstości występowania fal upałów, wzrost okresów bezopadowych z wysoką temperaturą, wzrost liczby dni z burzą oraz możliwość występowania smogu zimowego, susza.

Po zapoznaniu się z aktualnym stanem środowiska, zidentyfikowaniu istniejących zagrożeń dokonano oceny wpływu realizacji zapisów projektu Planu ogólnego na środowisko przyrodnicze i człowieka. Analizie poddano 12 elementów środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta i rośliny, wody, powietrze, klimat i jego zmiany, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne. Ustalono, że realizacja ocenianego projektu Planu ogólnego nie będzie miała istotnego wpływu na stan środowiska, w tym na obszary chronione Natura 2000. Generalnie stwierdza się, iż realizacja Planu ogólnego polegająca na wprowadzeniu nowych form zagospodarowania będzie miała wpływ na środowisko geograficzne i będzie to wpływ zarówno pozytywny - w głównej mierze w zakresie społecznym i ekonomicznym, a także przyrodniczym (dobra materialne, ludzie, adaptacja do zmian klimatu) jak i ewentualnie niekorzystny - w głównej mierze w zakresie przyrodniczym (krajobraz, powierzchnia terenu). Podkreśla się wprowadzenie funkcji zgodnych z rekomendowanymi dla przedmiotowego terenu w Opracowaniu ekofizjograficznym.

Oceny wpływu na środowisko dokonano poprzez skonstruowanie schematu oceny oddziaływania funkcjonalności możliwych do realizacji w poszczególnych strefach planistycznych na poszczególne komponenty środowiska. Umożliwiło to wskazanie stref planistycznych, których oddziaływanie na środowisko może być:

- ✓ Raczej pozytywne - ze względu na przewagę funkcjonalności, które sprzyjają zachowaniu dobrego stanu środowiska lub jego poprawie
- ✓ Raczej negatywne - ze względu na przewagę funkcjonalności, które mogą pogorszyć stan środowiska lub utrwalić stan, który już dzisiaj wymaga poprawy
- ✓ Raczej neutralne - ze względu na występowanie funkcjonalności, które w równym zakresie mogą wpływać pozytywnie jak i negatywnie.

Dokonując oceny wpływu poszczególnych stref planistycznych na elementy środowiska geograficznego brano pod uwagę głównie profil funkcjonalny podstawowy określony dla strefy i badano jego ewentualne oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska, oceniając w sposób zgeneralizowany, tj. jeśli oddziaływanie może być niekorzystne na większość komponentów środowiska, uznano, iż oddziaływanie całej strefy może mieć takie oddziaływanie. I odwrotnie, jeśli oddziaływanie może być korzystne na większość komponentów środowiska, uznano, iż oddziaływanie całej strefy może mieć takie oddziaływanie. Analizie poddano ewentualne oddziaływanie funkcjonalności możliwych do realizacji w danej strefie na poszczególne komponenty środowiska badając:

- ✓ długość oddziaływania: K-krótkoterminowe, D-długoterminowe, Ś-średnioterminowe, S-stałe, CH-chwilowe
- ✓ formę oddziaływania: B-bezpośrednie, P-pośrednie,
- ✓ jakość oddziaływania: negatywne, pozytywne lub brak.

Uznano, iż nie było potrzeby wykonania kilku wariantów zagospodarowania terenu, gdyż strefy planistyczne, które wprowadza projekt Planu ogólnego są zgodne z zaleceniami wynikającymi z lokalnych uwarunkowań, w tym opisanych w Opracowaniu ekofizjograficznym. Dlatego też stwierdza się, że wybór takiego kierunku zagospodarowania przestrzeni jest w pełni uzasadniony. Ustalono, iż nie występuje transgraniczne oddziaływanie na środowisko, przedmiotowy teren znajduje się daleko od granic kraju. Należy zakładać, iż wpływ realizacji ustaleń projektu Planu ogólnego na środowisko przyrodnicze kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Raz w roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska wydaje Raporty o stanie środowiska w województwie kujawsko-pomorskim. System ten może zostać uzupełniony danymi pochodzącymi z innych źródeł. Z punktu widzenia ochrony środowiska, za istotne należy uznać monitorowanie w zakresie: pomiarów poziomów emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, prawidłowości wypełniania ustaleń planu ogólnego w zakresie ustalonych wskaźników zabudowy, a także sposobu zagospodarowania lokalnego i ponadlokalnego ciągu ekologicznego.

Plan ogólny został opracowany w związku z wejściem w życie reformy planowania przestrzennego, która ma na celu bardziej optymalne zagospodarowanie przestrzeni, w zgodzie z ideą ładu przestrzennego. Jednym z elementów tej reformy jest wprowadzenie nowego narzędzia planistycznego jakim jest właśnie plan ogólny, opracowywany obligatoryjnie dla obszaru całej gminy. Cele reformy, a więc i realizacji planu ogólnego to:

- ✓ zwiększenie elastyczności i integralności systemu planowania przestrzennego,
- ✓ przeciwdziałanie rozpraszaniu się zabudowy na tereny rolnicze, leśne i przyrodniczo cenne,
- ✓ ułatwienie inwestowania na terenach już zabudowanych,
- ✓ cyfryzacja danych o planowaniu przestrzennym,
- ✓ większa przejrzystość konsultacji społecznych.

W związku z powyższym, brak realizacji planu ogólnego może skutkować następującymi niekorzystnymi zjawiskami:

- ✓ dalsze rozpraszanie się zabudowy na tereny rolnicze, leśne i przyrodniczo cenne,
- ✓ konflikty społeczne wynikające z nieoptymalnego zagospodarowania przestrzeni,
- ✓ wzrost kosztów realizacji infrastruktury technicznej, transportowej i społecznej,
- ✓ utrwalenie niekorzystnych warunków życia bądź nawet ich pogorszenie,
- ✓ ograniczenie możliwości dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, w tym zahamowanie realizacji inwestycji.

Analiza istniejącego stanu środowiska oraz ustaleń zawartych w przedłożonym projekcie Planu ogólnego doprowadziła do skonstruowania następujących wniosków:

1. Ustalenia Planu ogólnego nie wpływają w istotnie negatywny sposób na środowisko przyrodnicze, nie powodują istotnego pogorszenia jego stanu. Przewidywane kierunki zamian w zagospodarowaniu przestrzennym odpowiadają na potrzeby gminy.

2. Ustalenia zawarte w przedmiotowym projekcie Planu ogólnego są zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju, warunkami równowagi przyrodniczej i racjonalnym gospodarowaniem przestrzenią.
3. Przeprowadzona analiza i ocena oddziaływania na środowisko nie wykazała przeciwwskazań dla realizacji projektu Planu ogólnego.

Spis rysunków i tabel:

Rysunek 1. Położenie administracyjne miasta.

Rysunek 2. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na tle wyrysu z Planu ogólnego.

Rysunek 3. Teren ochrony bezpośredniej ujęcia wody w Nieszawie.

Rysunek 4. Obszar A – teren ochrony pośredniej ujęcia wody w Nieszawie.

Rysunek 5. Obszar B – teren ochrony pośredniej ujęcia wody w Nieszawie.

Rysunek 6. Przebieg międzynarodowych korytarzy ekologicznych wg PAN w Białowieży w okolicach miasta.

Rysunek 7. Obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Tabela 1. Zmiany podstawowych parametrów klimatu w Polsce w latach 1971-2090

Tabela 2. Schemat oceny wpływu stref planistycznych na komponenty środowiska.

Załącznik 1

Oświadczam, iż spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2024.1112 t.j. ze zm.)

Katarzyna Podlaska-Krzywiec